VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 67
THỨ SÁU
3.5.2024 (25.3 Giáp Thìn)
Số 54 (4031)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

Miễn nhiệm chức vụ Chủ tịch Quốc hội đối với ông Vương Đình Huệ

● Ông Trần Thanh Mẫn điều hành hoạt động của Ủy ban Thường vụ Quốc hội và Quốc hội [3]

Du lịch đã **trở lại đường đua** [6]

Dịp lễ 30.4 và 1.5 đã kích hoạt để ngành Du lịch trở lại đường đua cạnh tranh với khu vực. Trong ảnh: Du khách tham quan phố cổ Hội An **Ảnh: VŨ AN**

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Không phải là đề tài cũ hay mới…

● **NAM VIỆT**

Năm 1976, vở cải lương Người ven đô *xuất hiện trên sân khấu đoàn Sài Gòn 1 được ví như một "tia chớp" với những nghệ sĩ tên tuổi như Út Trà Ôn, Út Bạch Lan, Thành Được… Nay, vở diễn được tái dựng dịp kỷ niệm 49 năm Ngày Chiến thắng 30.4 đã đem đến hiệu ứng bất ngờ.*

Câu chuyện không có gì mới khi nói về quân dân 18 thôn vườn trầu Bà Điểm - Hóc Môn kiên cường anh dũng chiến đấu chống Mỹ hơn nửa thế kỷ trước.

(Xem tiếp trang 2)

CHƯƠNG TRÌNH NGHỆ THUẬT KỶ NIỆM 70 NĂM CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ:

Bản hùng ca bất diệt về Chiến dịch lịch sử

[10]

TP.HCM ĐỀ XUẤT THÀNH LẬP TRUNG TÂM PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP VĂN HÓA:

Bước đi rất cần thiết

[5]

Phát triển bóng đá trẻ nhìn từ giải U23 châu Á

[15]

Kiểm tra công tác chuẩn bị Lễ kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ

Ngày 2.5, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương Nguyễn Trọng Nghĩa, Phó Trưởng ban Thường trực Ban Chỉ đạo Trung ương kỷ niệm các ngày lễ lớn và sự kiện lịch sử quan trọng của đất nước cùng đoàn công tác đã làm việc với Thường trực Tỉnh ủy Điện Biên về công tác chuẩn bị Lễ kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ.

Phát biểu tại buổi làm việc, Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương Nguyễn Trọng Nghĩa đánh giá cao nỗ lực của tỉnh Điện Biên, các Bộ, ngành Trung ương trong công tác chuẩn bị cho các hoạt động kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ. Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương đề nghị tỉnh Điện Biên, các Bộ, ngành Trung ương tham gia tổ chức Lễ kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ tiếp tục hoàn thiện công tác chuẩn bị; đặc biệt, đảm bảo tuyệt đối an ninh trật tự, an toàn giao thông trong suốt thời gian diễn ra buổi lễ. Ban Chỉ đạo cần nghiên cứu để điều chỉnh phù hợp thời gian tổng thể của lễ kỷ niệm, trong đó chương trình nghệ thuật, màn biểu diễn trực thăng, các khối diễu binh diễu hành cần đảm bảo đúng thời gian quy định...

Chiều cùng ngày, Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương Nguyễn Trọng Nghĩa đã đến thăm, tặng quà các lực lượng diễu binh, diễu hành kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ tại Sân vận động tỉnh Điện Biên và các địa điểm nơi lưu trú, luyện tập của các lực lượng. Nhấn mạnh tầm quan trọng của Chiến thắng Điện Biên Phủ, Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương Nguyễn Trọng Nghĩa khẳng định, thắng lợi Điện Biên Phủ là thắng lợi vĩ đại của lòng yêu nước nồng nàn, ý chí kiên cường, bất khuất của dân tộc ta. Đây là thắng lợi của tinh thần đại đoàn kết dân tộc, thắng lợi của tinh thần quyết chiến, quyết thắng của toàn quân, toàn dân ta; đặc biệt là quân dân đồng bào các dân tộc Tây Bắc, những lực lượng trực tiếp tham gia, chịu nhiều hy sinh gian khổ trong chiến dịch. Do đó, việc tham gia hoạt động diễu binh, diễu hành tại Lễ kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ chính là vinh dự, niềm tự hào.

Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương Nguyễn Trọng Nghĩa biểu dương những nỗ lực cố gắng của các lực lượng tham gia lễ diễu binh, diễu hành, dù những ngày qua, thời tiết khắc nghiệt nhưng cán bộ, chiến sĩ, nhân dân đã cố gắng luyện tập hết mình. Đồng thời, động viên các lực lượng tham gia diễu binh, diễu hành tiếp tục cố gắng, khắc phục mọi khó khăn để hoàn thành nhiệm vụ cho ngày đại lễ.

B.H

Nghề cói Kim Sơn vào Danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia

Bộ VHTTDL vừa ban hành Quyết định số 1150/QĐ-BVHTTDL đưa Nghề thủ công truyền thống nghề cói Kim Sơn, huyện Kim Sơn (Ninh Bình) vào Danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia. Theo đó, Chủ tịch UBND các cấp nơi có di sản văn hóa phi vật thể được đưa vào Danh mục, trong phạm vi nhiệm vụ và quyền hạn của mình, thực hiện việc quản lý nhà nước theo quy định của pháp luật về di sản văn hóa.

Người dân Kim Sơn có đặc thù sống trong cái nôi làng nghề cói từ cách đây hàng trăm năm nên có đầy đủ tố chất của một người thợ thủ công chân chính, khéo léo, nhạy bén và đam mê nghề nghiệp. Nghề trồng cói, chế biến cói ở huyện Kim Sơn nổi tiếng xa gần và được người dân tiêu dùng trong và ngoài nước rất ưa chuộng. Để dệt nên một tấm chiếu cói quả là một quá trình lao động đầy sáng tạo nhưng cũng rất đỗi vất vả, đòi hỏi người thợ phải cẩn thận, chăm chút trong từng khâu, từ chọn cói, phơi cói, nhuộm cói sao cho cói có màu đỏ tươi và bền màu, đặc biệt là khâu dệt cải hoa của chiếu. Người dệt hoa cải đòi hỏi thao tác phải nhanh, uyển chuyển, mềm mại và mắt phải tinh, tay cải phải chính xác, thuộc từng nét cải để khi đan không mắc lỗi.

Một sản phẩm cói mỹ nghệ đạt tiêu chuẩn xuất khẩu, kỹ thuật trồng và sản xuất cói của Kim Sơn cũng khá đặc biệt. Đó là cả một quy trình công phu, tỉ mỉ và chính xác ngay từ lúc trồng cói, thu hoạch cói, chọn cói, chẻ cói, phơi cói, nhuộm cói… cho đến khâu cuối cùng là đan và hoàn thiện sản phẩm. **L.S**

Học sinh lớp 12 đăng ký thi tốt nghiệp THPT

Theo kế hoạch của Bộ GD&ĐT, bắt đầu từ hôm qua 2.5 đến 17h ngày 10.5, các thí sinh đang học lớp 12 sẽ bắt đầu đăng ký dự thi tốt nghiệp THPT năm 2024 theo hình thức trực tuyến. Theo đó, thí sinh truy cập hệ thống quản lý thi của Bộ tại địa chỉ: http://thisinh.thitotnghiepthpt.edu.vn để điền thông tin theo yêu cầu. Tài khoản và mật khẩu đăng nhập do Sở Giáo dục và Đào tạo cấp.

Thí sinh tự do đăng ký trực tiếp bằng phiếu tại các địa điểm do địa phương quy định. Cách điền phiếu giấy và điền phiếu trực tuyến tương tự nhau. Trước đó, từ ngày 24.4 đến ngày 28.4, Bộ GD&ĐT đã mở cổng để học sinh đăng ký thử, nhiều trường THPT đã tập dượt cho học sinh đăng ký thử với sự hướng dẫn và hỗ trợ của các giáo viên. Nhiều em học sinh cho biết, việc đăng ký không có gì khó khăn, các em đều được các thầy cô hỗ trợ và giải đáp thắc mắc để hạn chế sai sót.

Đây là năm thứ ba Bộ GD&ĐT cho thí sinh đăng ký thi tốt nghiệp THPT trực tuyến. Lỗi phổ biến mà thí sinh mắc là nhập sai thông tin hộ khẩu thường trú, mã xã, phường. Bộ GD&ĐT lưu ý thí sinh chọn đúng ô trên hệ thống và khai báo thời gian thường trú, mã xã/phường chính xác. Việc chọn sai sẽ ảnh hưởng đến việc tính điểm ưu tiên. Nếu gặp vướng mắc trong quá trình đăng ký, thí sinh có thể gọi tới đường dây nóng 18008000, chọn nhánh số 2 để được tư vấn, giải đáp. **HOÀNG HƯƠNG**

Học sinh Đà Nẵng đoạt giải nhất cuộc thi Viết thư quốc tế UPU lần thứ 53

Tại cuộc thi Viết thư quốc tế UPU lần thứ 53 (năm 2024) của Việt Nam, Đà Nẵng là địa phương đoạt nhiều giải cao, trong đó học sinh Nguyễn Đỗ Quang Minh (lớp 9/1, Trường THCS và THPT Nguyễn Khuyến, TP Đà Nẵng) đã vượt qua rất nhiều bài thi của các bạn học sinh khác trên khắp cả nước để đoạt giải nhất. Cuộc thi năm nay với chủ đề: "Trong hành trình 150 năm qua, Liên minh Bưu chính thế giới (UPU) đã phục vụ hơn 8 thế hệ người dân toàn cầu. Từ đó đến nay, thế giới đã có nhiều thay đổi. Hãy viết thư gửi các thế hệ tương lai để nói về thế giới mà bạn hy vọng họ được kế thừa".

Trong bức thư, Nguyễn Đỗ Quang Minh hóa thân thành một nhân viên làm việc tại bưu điện ở ngôi làng Ông già Noel, trực tiếp đọc những lá thư của trẻ em trên toàn thế giới gửi về. Người này đã viết bức thư gửi giám đốc UPU mong rằng ông vẫn thực hiện hoạt động của tổ chức Ông già Noel để mang lại hạnh phúc cho trẻ em trên toàn thế giới. Cạnh đó, em cũng gửi gắm đến thế hệ tương lai về ý nghĩa của những lá thư tay. Em cũng đề cập đến tình trạng trẻ em đang bị cô đơn và thiếu cảm xúc, lạc lõng giữa guồng quay mạng xã hội và sự thiếu quan tâm của cha mẹ trong thời đại công nghệ số…

Cô Trần Thị Kim Vân, Hiệu trưởng Trường THCS-THPT Nguyễn Khuyến (Cẩm Lệ, Đà Nẵng), cho biết đây là lần thứ hai trường có học sinh đoạt giải nhất cuộc thi này. Năm 1998, học sinh Trần Thị Phượng Quỳnh đoạt giải nhất UPU quốc gia và giải khuyến khích UPU quốc tế. Cũng tại cuộc thi này, các em học sinh Nguyễn Khuyến đã tích cực tham gia với 190 bài dự thi và vinh dự đoạt giải Nhất tập thể, đây là vinh dự rất lớn cho nhà trường.

MINH CHÂU

Không phải…

(Tiếp theo trang 1)

Trong khói lửa chiến tranh nhưng vẫn có tình yêu đôi lứa, có tiếng đàn bầu, có lá trầu cay, có giọng ngâm thơ… Cuộc sống giản đơn ấy lại là khát vọng của người dân khi họ chấp nhận hy sinh, dấn thân vào cuộc chiến để giành chiến thắng.

Dựng lại một vở diễn đã từng thành công 48 năm trước, đề tài cũng không mới, đó là cái khó. Những giọng ca gạo cội làng cải lương cũng không còn. Vậy, lớp kế thừa có "làm nên cơm cháo" gì không, hay chỉ đem lại cho khán giả hôm nay sự chán ngán?

Nhưng, điều lo lắng ấy đã không xảy ra. Trái lại, vở cải lương "cao tuổi" Người ven đô *đã được người trẻ đón nhận. Nhiều khán giả trẻ chưa hề biết đến chiến tranh là gì vẫn vỗ tay liên tục và rơi nước mắt. Áp lực của đạo diễn (Hoa Hạ) lẫn dàn diễn viên trẻ là làm sao kể lại câu chuyện đã qua trong khi người trẻ hôm nay đã nhiều cách biệt.*

Như vậy, mấu chốt thành công không phải là đề tài cũ hay mới, chiến tranh hay hòa bình mà là cách "kể" như thế nào. Đó cũng chính là ranh giới để tác phẩm vẫn dừng lại ở mức xưa cũ hay vượt lên đứng vào hàng cổ điển nghệ thuật, mà trước mắt là có người xem.

Câu chuyện thành công của vở cải lương Người ven đô *có điểm chung giống bộ phim* Đào, Phở và Piano*, cũng là đề tài quen thuộc, chiến tranh cách mạng, nhưng cũng đều thành công.*

Đào, Phở và Piano *lấy bối cảnh trận chiến kéo dài 60 ngày đêm từ cuối năm 1946 đến đầu năm 1947 ở Hà Nội. Khi những người khác đã di tản lên chiến khu thì nhiều người quyết định cố thủ nơi Thủ đô đã tan hoang vì bom đạn, mặc cho những hiểm nguy đang ở ngay trước mắt. Họ đều là những con dân Hà Nội bình thường, mỗi người một thân phận riêng. Một anh lính tự vệ, một cô gái con nhà khuê các, ông họa sĩ già, vợ chồng ông bán phở, một chú bé đánh giày, một vị linh mục... Họ đại diện cho nhiều tầng lớp người Hà Nội, khí chất lẫm tử và lòng yêu nước nồng nàn.*

Một bộ phim về đề tài chiến tranh, do Nhà nước đặt hàng nhưng lại trở thành hiện tượng. Một vở cải lương cũng đề tài chiến tranh dựng lại đúng vào lúc cải lương vắng khách, nhưng vẫn gây xúc động cho người trẻ. Hiện tượng này cần được đào sâu, như người ta vẫn nói là để tìm ra "chìa khóa" mở cánh cửa vào thành công.

Nhiều năm qua, trước sự thơ ơ của một bộ phận khán giả trẻ, những người làm sân khấu lẫn điện ảnh đều sốt ruột, bồn chồn. Rất nhiều hội thảo với rất nhiều ý kiến nhưng vẫn chưa tìm được "chìa khóa". Thế rồi, nhiều người cho rằng đó là do thiếu kịch bản mới, thiếu hơi thở cuộc sống. Điều đó đúng, nhưng không phải là tất cả. Quan trọng vẫn là có đau đáu với điều mình ấp ủ hay không và có thực tài hay không. Với người sáng tạo thì không có đề tài nào cũ, là khô khan cả. Vấn đề là có thổi hồn được vào nó hay cũng chỉ là nhưng tuyết bên ngoài mà không có gân cốt bên trong.

Trở lại với vở cải lương Người ven đô *và bộ phim* Đào, Phở và Piano*, đề tài chiến tranh, lịch sử, nhưng vẫn thu hút được khán giả từ đủ mọi lứa tuổi, đặc biệt cả những khán giả trẻ. Họ không sống trong những ngày khói lửa chiến trận nhưng vẫn thổn thức được trước những gì ông cha đã trải qua. Đó là số phận con người.*

Nếu không đào sâu, "lật tung" được số phận con người và dù cho tác phẩm nói về ngày hôm nay, thì người trẻ cũng không tìm thấy mình trong đó.

Mà đó cũng chính là sự thất bại được báo trước. ■

Miễn nhiệm chức vụ Chủ tịch Quốc hội đối với ông Vương Đình Huệ

Kỳ họp bất thường lần thứ 7, Quốc hội khóa XV **Ảnh: QUỐC HỘI**

Chiều qua 2.5, kỳ họp bất thường lần thứ 7, Quốc hội khóa XV diễn ra tại Nhà Quốc hội để xem xét công tác nhân sự.

Theo đó, Quốc hội xem xét việc miễn nhiệm chức vụ Chủ tịch Quốc hội nước Cộng hòa XHCN Việt Nam nhiệm kỳ 2021-2026, phê chuẩn miễn nhiệm chức vụ Ủy viên Hội đồng quốc phòng và an ninh, cho thôi làm nhiệm vụ đại biểu Quốc hội khóa XV đối với ông Vương Đình Huệ thuộc Đoàn đại biểu Quốc hội thành phố Hải Phòng.

Xem xét việc bãi nhiệm đại biểu Quốc hội khóa XV đối với ông Dương Văn Thái thuộc Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Bắc Giang. Sau khi nghe trình bày các Tờ trình, ý kiến phát biểu của ông Vương Đình Huệ, Quốc hội đã tiến hành thảo luận, bỏ phiếu kín và thông qua: Nghị quyết miễn nhiệm chức vụ Chủ tịch Quốc hội nước Cộng hòa XHCN Việt Nam nhiệm kỳ 2021-2026, phê chuẩn miễn nhiệm chức vụ Ủy viên Hội đồng quốc phòng và an ninh, cho thôi làm nhiệm vụ đại biểu Quốc hội khóa XV đối với ông Vương Đình Huệ. Nghị quyết bãi nhiệm đại biểu Quốc hội khóa XV đối với ông Dương Văn Thái.

● Trước đó, như tin đã đưa, Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã xem xét cho thôi giữ các chức vụ, nghỉ công tác đối với ông Vương Đình Huệ, Ủy viên Bộ Chính trị, Chủ tịch Quốc hội khóa XV, nhiệm kỳ 2021-2026. Theo Ban Chấp hành Trung ương, ông Vương Đình Huệ là cán bộ lãnh đạo chủ chốt của Đảng và Nhà nước, được đào tạo cơ bản, trưởng thành từ cơ sở; được phân công giữ nhiều chức vụ lãnh đạo quan trọng của Đảng và Nhà nước. Tuy nhiên, Ban Chấp hành Trung ương nêu rõ, theo báo cáo của Ủy ban Kiểm tra Trung ương và các cơ quan chức năng, ông đã vi phạm quy định về những điều đảng viên không được làm, quy định về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, trước hết là Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng và chịu trách nhiệm người đứng đầu theo các quy định của Đảng và pháp luật của Nhà nước.

Những vi phạm, khuyết điểm của ông Vương Đình Huệ đã gây dư luận xấu, làm ảnh hưởng đến uy tín của Đảng, Nhà nước và cá nhân ông. Nhận thức rõ trách nhiệm trước Đảng, Nhà nước và nhân dân, ông đã có đơn xin thôi giữ các chức vụ được phân công và nghỉ công tác. Căn cứ quy định hiện hành của Đảng, Nhà nước và xem xét nguyện vọng của ông Vương Đình Huệ, Ban Chấp hành Trung ương Đảng đồng ý để ông Vương Đình Huệ thôi giữ các chức vụ Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII, Chủ tịch Quốc hội khóa XV, nhiệm kỳ 2021-2026. ■

Phân công ông Trần Thanh Mẫn điều hành hoạt động của Ủy ban Thường vụ Quốc hội và Quốc hội

Ông Trần Thanh Mẫn **Ảnh: Q.H**

Cũng trong chiều qua 2.5, Tổng Thư ký Quốc hội Bùi Văn Cường đã có thông báo về việc phân công điều hành hoạt động của Ủy ban Thường vụ Quốc hội và Quốc hội. Theo đó, Tổng Thư ký Quốc hội đã ban hành thông báo 3568 thông báo ý kiến của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc phân công điều hành hoạt động của Ủy ban Thường vụ Quốc hội và Quốc hội nước Cộng hòa XHCN Việt Nam. Cụ thể, Ủy ban Thường vụ Quốc hội phân công ông Trần Thanh Mẫn, Ủy viên Bộ Chính trị, Phó Chủ tịch Thường trực Quốc hội điều hành hoạt động của Ủy ban Thường vụ Quốc hội và Quốc hội nước Cộng hòa XHCN Việt Nam cho đến khi kiện toàn được chức danh Chủ tịch Quốc hội khóa XV theo quy định.

Ông Trần Thanh Mẫn sinh ngày 12.8.1962; Quê quán xã Thạnh Xuân, huyện Châu Thành A, Hậu Giang; dân tộc Kinh; ngày vào Đảng: 25.8.1982; ngày chính thức: 25.8.1983. Trình độ được đào tạo: Giáo dục phổ thông 12/12 phổ thông. Chuyên môn, nghiệp vụ: Quản trị kinh doanh. Học vị: Tiến sĩ kinh tế. Lý luận chính trị: Cử nhân chính trị. Ngoại ngữ: Tiếng Anh trình độ B.

Khen thưởng: Huân chương Lao động hạng Nhất, Nhì, Ba (2000; 2005, 2010, 2017); Huân chương Bảo vệ Tổ quốc hạng Ba.

Ông Trần Thanh Mẫn đảm nhiệm các chức vụ: Ủy viên Bộ Chính trị khóa XIII; Bí thư Trung ương Đảng khóa XII; Ủy viên Trung ương Đảng khóa XI, XII; Ủy viên dự khuyết Trung ương Đảng khóa X. Phó Chủ tịch Quốc hội khóa XIV (từ 1.4.2021). Bí thư Đảng đoàn, Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Đại biểu Quốc hội các khóa XIII, XIV, Đoàn đại biểu Quốc hội thành phố Cần Thơ. Tháng 7.2021, tại kỳ họp thứ nhất, Quốc hội khóa XV, ông được bầu tái cử giữ chức Phó Chủ tịch Quốc hội và tiếp tục đảm nhiệm vai trò Phó Chủ tịch Thường trực Quốc hội khóa XV.

VỀ DỰ ÁN KÊNH ĐÀO FUNAN TECHO:

Việt Nam mong muốn Campuchia sớm cung cấp thông tin, tham gia nghiên cứu chung

Theo Ủy ban sông Mekong Việt Nam, dự án kênh đào Funan Techo của Campuchia sẽ nâng cấp và cải tạo 180 km tuyến kênh, sông, bao gồm: Đoạn thứ nhất (chiều dài khoảng 20 km) nối sông Mekong với sông Bassac; Đoạn thứ 2 tiếp tục chạy dọc theo sông Bassac đến điểm kết nối với kênh giao thông thủy từ sông Bassac ra cảng Kẹp (chiều dài khoảng 30 km). Và Đoạn thứ ba dài 130 km nối sông Bassac (tại điểm cách biên giới Việt Nam - Campuchia khoảng 20 km) với cảng Kẹp của Campuchia.

Dự kiến dự án sẽ được khởi công trong năm 2024 và hoàn thành vào năm 2027 với tổng lượng hàng hóa lưu thông qua tuyến đường thủy mới này là 7 triệu tấn/năm. Trên cơ sở nghiên cứu các thông tin thông báo về dự án cho Ủy hội sông Mekong quốc tế của Campuchia, Ủy ban sông Mekong Việt Nam đã trao đổi song phương với phía Campuchia ở các cấp để nêu quan ngại của Việt Nam về tác động của dự án tới đồng bằng sông Cửu Long và đề nghị phía Campuchia chia sẻ các thông tin chi tiết về dự án, bao gồm Báo cáo khả thi dự án; tiến hành nghiên cứu chung về tác động của dự án; áp dụng Hướng dẫn đánh giá tác động xuyên biên giới của Ủy hội sông Mekong quốc tế cho dự án nhằm đạt được sự hiểu biết chung về các tác động xuyên biên giới của dự án và các biện pháp giảm thiểu phù hợp.

Tại các cuộc tiếp xúc, Ủy ban sông Mekong Campuchia đã ghi nhận các quan ngại của phía Việt Nam về dự án và thông báo đang làm việc với các Bộ, ngành liên quan của Campuchia để chuyển tải các ý kiến của phía Việt Nam. Ủy ban sông Mekong Việt Nam đã đề nghị Ban Thư ký Ủy hội hỗ trợ các quốc gia triển khai nghiên cứu về đánh giá tác động xuyên biên giới của dự án. Ban Thư ký Ủy hội đang khẩn trương tiến hành nghiên cứu độc lập về tác động của dự án, đặc biệt là các tác động xuyên biên giới, đề xuất các biện pháp giảm thiểu và giám sát tác động. Ngày 23.4 vừa qua, Ủy ban sông Mekong Việt Nam đã phối hợp với Ban Thư ký Ủy hội sông Mekong quốc tế tổ chức cuộc họp tham vấn về dự án. Các đại biểu tại cuộc họp tham vấn đã nêu các quan ngại về dự án, bao gồm các tác động của dự án đến tài nguyên nước vùng Đồng bằng sông Cửu Long, đặc biệt trong bối cảnh hạn mặn diễn ra ngày càng thường xuyên và khắc nghiệt hơn...

Kênh đào Funan Techo sẽ giảm khoảng cách vận chuyển hơn 69 km từ cảng tự trị Phnom Penh đến cảng tự trị Sihanoukville
Ảnh: KHMERTIMESKH.COM

Việt Nam cũng mong muốn Campuchia sớm cung cấp các thông tin và tham gia nghiên cứu chung về tác động của dự án và thống nhất các giải pháp giảm thiểu và giám sát tác động phù hợp. **P.V - TTXVN**

Giải cứu 5 nạn nhân bị lừa bán với chiêu bài "việc nhẹ, lương cao"

Bộ đội Biên phòng tỉnh Hà Tĩnh vừa phối hợp với Cục Phòng, chống ma túy và tội phạm (Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng) và Tổ chức Trẻ em Rồng Xanh tại Hà Nội giải cứu thành công 5 nạn nhân là công dân Việt Nam bị lừa bán ra nước ngoài. Ngày 2.5, các lực lượng đã đưa các nạn nhân về đến Cửa khẩu quốc tế Cầu Treo (Hương Sơn, Hà Tĩnh) đảm bảo an toàn. Trong 5 công nhân được giải cứu lần này có 3 nam và 2 nữ, đều ở tỉnh Tây Ninh.

Qua điều tra xác minh ban đầu, với chiêu bài "việc nhẹ, lương cao", các đối tượng mua bán người đã dụ dỗ các công dân làm hộ chiếu để xuất cảnh sang Thái Lan làm việc nhưng chúng đã đưa 5 công dân này sang đặc khu kinh tế Bò Kẹo (Lào). Tại đây, các công dân bị cưỡng bức làm việc với hình thức lập các tài khoản ảo lừa đảo qua mạng để chiếm đoạt tài sản. Trong đó, mỗi ngày phải làm việc từ 13 đến 18 tiếng, nếu không đủ chỉ tiêu thì sẽ bị bạo hành, không trả lương; nếu muốn về Việt Nam thì phải trả từ 150 đến 200 triệu đồng tiền Việt Nam.

Lực lượng Biên phòng đưa các nạn nhân về Việt Nam an toàn. Ảnh: BĐBP Hà Tĩnh cung cấp

Hiện, Cục Phòng chống ma túy và tội phạm cùng Bộ đội Biên phòng Hà Tĩnh đã động viên tinh thần, hỗ trợ nhu cầu thiết yếu ban đầu; đồng thời, bàn giao cho Tổ chức Trẻ em Rồng Xanh tại Hà Nội để hỗ trợ tâm lý, sức khỏe trước khi bàn giao cho các gia đình.

PHẠM NGÂN

Giá xăng RON 95 tăng trở lại

Từ 15h hôm qua 2.5, Liên Bộ Công thương - Tài chính đã thực hiện điều chỉnh giá xăng dầu theo chu kỳ. Theo đó, giá xăng RON 95 tăng trở lại. Trong phiên điều chỉnh hôm qua, giá xăng RON 95 tăng so với kỳ điều chỉnh trước, có giá 24.950 đồng (tăng 40 đồng/lít); xăng E5 RON 92 giữ nguyên giá so với kỳ điều chỉnh trước, có giá 23.910 đồng một lít. Giá các mặt hàng dầu có loại tăng, có loại giảm. Giá dầu diesel giảm 110 đồng, có giá 20.600 đồng/lít; dầu hỏa có mức giá mới là 20.540 đồng (giảm 140 đồng/lít); dầu mazut tăng 260 đồng, có giá mới là 17.660 đồng/kg.

Cũng trong kỳ điều hành hôm qua, nhà điều hành không trích lập, cũng không chi sử dụng Quỹ Bình ổn giá xăng dầu - BOG đối với tất cả các mặt hàng xăng dầu. Trước đó, ở kỳ điều hành gần nhất ngày 25.4, cơ quan quản lý quyết định giảm 310 đồng/lít đối với xăng E5 RON 92, xuống còn 23.910 đồng/lít; giảm 320 đồng/lít đối với xăng RON 95, xuống còn 24.910 đồng/lít. Mới đây, Bộ Công tThương có văn bản yêu cầu các đơn vị đảm bảo cung ứng đủ xăng dầu phục vụ sản xuất, kinh doanh và tiêu dùng.

Các đơn vị, doanh nghiệp cần có biện pháp từ sớm, từ xa theo thẩm quyền và quy định để đảm bảo cung ứng đủ xăng dầu phục vụ sản xuất, kinh doanh và tiêu dùng của người dân, doanh nghiệp, tuyệt đối không để đứt gãy nguồn cung xăng dầu trong mọi tình huống.

B.N

PHẠT NGUỘI XE MÁY VI PHẠM LUẬT GIAO THÔNG:

Quyết liệt để giảm bớt hình ảnh xấu xí

QUẢNG XƯƠNG

Tại hội nghị sơ kết an toàn giao thông ba tháng đầu năm 2024, Bộ trưởng Bộ GTVT Nguyễn Văn Thắng đề nghị phạt nguội với xe máy vi phạm luật giao thông nhằm cải thiện hành vi của người đi xe máy, từ đó góp phần kéo giảm tai nạn giao thông.

Vấn đề này hiện được sự quan tâm không nhỏ của người dân. Câu chuyện quản lý phương tiện xe máy, nhất là ở các thành phố lớn luôn là bài toán khó khiến các cơ quan quản lý đau đầu nhiều năm nay. Mô tô, xe máy là phương tiện giao thông được đa số người dân Việt Nam sử dụng với khoảng hơn 70 triệu chiếc. Người điều khiển xe máy chiếm đa số trên đường, nhưng một bộ phận không nhỏ thiếu ý thức, không tuân thủ luật giao thông, dẫn đến tai nạn liên quan xe máy liên tiếp xảy ra.

Theo thống kê của các cơ quan chức năng và một số chuyên gia, trong tất cả các vụ tai nạn giao thông đường bộ, nguyên nhân do xe máy gây ra chiếm tỉ lệ cao, lên đến khoảng 60% các vụ tai nạn. Không khó để nhìn thấy ở mọi ngõ ngách, đường phố khắp nơi trên cả nước, tình trạng người điều khiển xe máy phóng nhanh vượt ẩu, đua xe, lạng lách, vượt đèn đỏ, đi ngược chiều, chở hàng hóa cồng kềnh. Thậm chí, tại Hà Nội và một số tỉnh, thành phố, xe máy cố tình đi vào cao tốc, đường dành riêng cho ô tô, đi ngược chiều trên cao tốc…, tiềm ẩn nguy cơ xảy ra tai nạn giao thông bất cứ lúc nào. Điều này khiến giao thông Việt Nam trở thành nỗi ám ảnh của không ít du khách. Việc sang đường, đi lại trên đường phố trở thành một việc "mạo hiểm" đối với họ. Không chỉ khách nước ngoài mà không ít người Việt Nam cũng thót tim mỗi khi sang đường hay tham gia giao thông trên đường phố.

Tuy nhiên, việc xử lý các tình huống vi phạm giao thông của người điều khiển xe máy chưa được các lực lượng chức năng làm mạnh, mang tính răn đe. Chỗ nào có cảnh sát giao thông thì người đi xe máy chấp hành, nhưng "vắng bóng" lực lượng chức năng thì mạnh ai nấy đi. Thậm chí, những lúc cao điểm sáng và chiều thì nhiều khi lực lượng chức năng cũng "bất lực" trước những người đi ngược chiều, phóng nhanh vượt ẩu. Thói quen tham gia giao thông theo kiểu bất chấp, hay "điền vào chỗ trống" đã ăn sâu vào ý thức của nhiều người. Anh Nguyễn Thanh Long (Thanh Xuân, Hà Nội) cho biết, tình trạng xe máy đi ngược chiều, đi sai làn, phóng nhanh vượt ẩu diễn ra hằng ngày, kể cả khi giao thông không ùn tắc. Hằng ngày anh đi từ đường Nguyễn Trãi qua Ngã Tư Sở để đến cơ quan làm việc, đã phải chứng kiến cảnh xe máy đi theo kiểu "điền vào chỗ trống".

Chứng kiến việc đường Nguyễn Trãi nhiều lần phân làn luồng ô tô, xe máy riêng và rồi thất bại, anh Long cho rằng đó là sự bất lực của các cơ quan quản lý. Bởi, nhiều lần phân làn, nhiều lần thí điểm kiểu "đầu voi đuôi chuột" dẫn đến việc người dân thiếu lòng tin vào cơ quan chức năng, thiếu đi sự tôn nghiêm của pháp luật. "Không chỉ giờ cao điểm, những lúc đường vắng thì xe máy cũng không đi đúng làn, trống chỗ nào người ta đi chỗ đấy. Việc người dân tham gia giao thông thiếu ý thức mà không bị xử lý, xử phạt, để lâu thành ra nhờn luật. Trong khi ô tô đi sai một tí là bị phạt "nóng", phạt nguội, hiếm khi người đi xe máy bị CSGT xử lý. Điều này là không công bằng", anh Thanh Long nói.

Với việc Bộ trưởng GTVT đề xuất phạt nguội vi phạm của xe gắn máy, điều này có nghĩa là tình hình vi phạm trật tự giao thông của một bộ phận không nhỏ người đi xe máy đã lên đến tình trạng đáng quan ngại. Theo một số chuyên gia, việc tuân thủ Luật giao thông đường bộ của người đi xe máy là thấp, hành vi điều khiển xe máy tùy tiện, sẵn sàng đi ngược chiều, vượt đèn đỏ và tiềm ẩn rủi ro xảy ra tai nạn cho chính người điều khiển phương tiện cũng như người tham gia giao thông khác. Chính vì điều đó, việc có biện pháp mạnh, đủ sức răn đe, lập lại kỷ cương là điều cần thiết phải làm. Tuy nhiên, trong bối cảnh thực tế hiện nay, việc xác định chính chủ của xe máy là vấn đề rất phức tạp. Để có thể phạt nguội cần có những giải pháp, biện pháp về pháp luật để định danh chính chủ phương tiện. Khi đã có những thay đổi về cơ chế, chính sách đó thì việc phạt nguội xe máy vi phạm mới có hiệu quả và mang tính khả thi.

Để có căn cứ phạt nguội cần tiến hành định danh chính chủ xe máy, việc này mất nhiều thời gian, cần có lộ trình và biện pháp. Trong khi chờ các bước để có thể phạt nguội, các cơ quan chức năng cần có những biện pháp cương quyết, quyết liệt trong xử lý các vi phạm bằng phạt "nóng". Cảnh người điều khiển xe máy vi phạm giao thông diễn ra hằng ngày, gây ra hình ảnh xấu xí, bát nháo với giao thông khắp nơi. Việc mạnh tay phạt "nóng" xe máy, không có vùng cấm, không có ngoại lệ như đối với xe ô tô cũng là biện pháp thay đổi hành vi, thói quen của người điều khiển xe máy. Từ đó, thay đổi thói quen, nhận thức, hành vi và trở thành văn hóa giao thông thì việc phạt nguội xe máy sẽ dễ dàng hơn. Nếu chỉ nói mà không làm, hoặc làm không đến nơi đến chốn, không có biện pháp kiên quyết, cứng rắn, người tham gia giao thông bằng xe máy sẽ khó tuân thủ luật pháp. Việc Hà Nội nhiều lần ra quân giành vỉa hè cho người đi bộ hay nhiều lần phân làn riêng ô tô, xe máy ở đường Nguyễn Trãi là một ví dụ. Thí điểm, ra quân rầm rộ và kết thúc cũng lặng lẽ, hiện trạng trước thế nào, sau vẫn như thế.

Không phải tất cả những người sử dụng xe máy đều vi phạm giao thông, nhưng bên cạnh những người tuân thủ tốt thì số vi phạm là rất nhiều. Nhiều người ủng hộ đề xuất phạt nguội những người đi xe máy vi phạm luật giao thông của Bộ trưởng GTVT và chờ những biện pháp của các cơ quan chức năng từ đề xuất đó được triển khai thế nào trong thời gian tới. ■

Xe máy đi ngược chiều, đi lên vỉa hè là cảnh thường ngày ở Hà Nội

TP.HCM ĐỀ XUẤT THÀNH LẬP TRUNG TÂM PHÁT TRIỂN CÔNG NGHIỆP VĂN HÓA:

Bước đi **rất cần thiết**

● **ANH HUY**

Nhằm định hướng xây dựng, tổ chức thực hiện có hiệu quả Chiến lược phát triển ngành công nghiệp văn hóa (CNVH) đã được UBND TP.HCM phê duyệt, Sở VHTT TP đang đề xuất thành lập Trung tâm phát triển CNVH TP.HCM.

Giám đốc Sở VHTT TP Trần Thế Thuận cho biết, nhằm tạo điều kiện để phát triển các ngành CNVH của thành phố, thúc đẩy sự sáng tạo, đổi mới và gia tăng sức cạnh tranh trong hội nhập kinh tế quốc tế, góp phần phát triển kinh tế xã hội, đóng góp tích cực vào tăng trưởng kinh tế của thành phố, Sở VHTT đề xuất thành lập "Trung tâm phát triển Công nghiệp văn hóa TP.HCM" trực thuộc Sở để triển khai thực hiện các lĩnh vực phát triển ngành CNVH nhằm hướng tới mục tiêu "Xây dựng các ngành CNVH là bộ phận cấu thành quan trọng của nền kinh tế quốc dân".

Sẽ là đơn vị đầu tiên của cả nước

"Đây là đơn vị sự nghiệp công lập khởi nghiệp sáng tạo văn hóa đầu tiên của cả nước", ông Thuận cho biết. Theo Sở VHTT TP.HCM, Trung tâm phát triển CNVH định hướng là trung tâm kết nối, gắn kết thực hiện mục tiêu phát triển các ngành công nghiệp văn hóa Việt Nam với tăng trưởng kinh tế trên địa bàn TP.HCM bao gồm các ngành, lĩnh vực như: Quảng cáo; Kiến trúc, phần mềm và các trò chơi giải trí, thủ công, mỹ nghệ, thiết kế; Điện ảnh; Xuất bản; Thời trang; Nghệ thuật biểu diễn; Mỹ thuật, Nhiếp ảnh; Triển lãm; Truyền hình và Phát thanh; Du lịch văn hóa.

Trong đó, Chiến lược phát triển ngành CNVH TP.HCM giai đoạn 2020-2030 định hướng tập trung 8 lĩnh vực: Điện ảnh; Nghệ thuật biểu diễn, Quảng cáo; Mỹ thuật, Nhiếp ảnh, Triển lãm; Du lịch văn hóa; Thời trang. "Thành lập Trung tâm phát triển CNVH là cơ sở quan trọng để thực hiện Đề án Chiến lược phát triển ngành CNVH Việt Nam trên địa bàn TP đến năm 2030", Giám đốc Sở VHTT TP nhấn mạnh và cho biết, mô hình Trung tâm phát triển CNVH thành phố là mô hình mới, đầu tiên của cả nước, mang ý nghĩa lớn, tiên phong trong lĩnh vực phát triển CNVH, là bước đột phá, sáng tạo để triển khai thực hiện thành công phát triển các ngành CNVH.

Sở VHTT TP cũng đề xuất, Trung tâm phát triển CNVH TP.HCM thực hiện cơ chế tự chủ tài chính theo Nghị định số 60/2021/NĐ-CP của Chính phủ. Trong giai đoạn ổn định hoạt động ban đầu, Trung tâm sẽ xây dựng phương án tự chủ tài chính theo phân loại mức tự chủ tài chính là đơn vị sự nghiệp công tự bảo đảm một phần chi thường xuyên; sau giai đoạn ổn định đầu tiên (5 năm), đơn vị sẽ phấn đấu nâng mức độ tự chủ tài chính thành đơn vị sự nghiệp công lập tự đảm bảo chi thường xuyên và sau đó là đơn vị tự chủ chi thường xuyên và chi đầu tư theo định hướng của Nghị định số 60/2021/NĐ-CP của Chính phủ.

Việc xây dựng Đề án là rất cấp thiết

Trước đó, cuối năm 2023, UBND TP.HCM đã phê duyệt Đề án Phát triển ngành CNVH TP.HCM đến năm 2030. Thành phố đặt mục tiêu việc phát triển các ngành CNVH trở thành ngành kinh tế sản xuất, dịch vụ và kinh tế sáng tạo quan trọng; phát triển rõ rệt về chất và lượng, đóng góp tích cực vào tăng trưởng kinh tế, giải quyết việc làm thông qua việc sản xuất ngày càng nhiều sản phẩm, dịch vụ văn hóa đa dạng, chất lượng cao, xác lập được các thương hiệu sản phẩm, dịch vụ văn hóa của thành phố.

Để phát triển các ngành CNVH, TP.HCM tập trung thực hiện chỉ tiêu chủ yếu của 8 ngành: Ngành điện ảnh, nghệ thuật biểu diễn, mỹ thuật, nhiếp ảnh, triển lãm, quảng cáo, du lịch văn hóa, thời trang. Cụ thể, giai đoạn 2021-2025, phấn đấu phát triển đưa TP.HCM trở thành trung tâm CNVH của cả nước và khu vực. Đầu tư nguồn lực phù hợp, khuyến khích xã hội hóa, tập trung phát triển một số ngành sẵn có lợi thế, có nhiều giá trị đóng góp vào tổng sản phẩm trên địa bàn (GRDP) của thành phố. Giai đoạn 2026-2030, TP.HCM sẽ phát triển đa dạng, đồng bộ và hiện đại tất cả các ngành CNVH trên địa bàn thành phố một cách bền vững, được ứng dụng công nghệ tiên tiến; các sản phẩm, dịch vụ văn hóa của thành phố sẽ có thương hiệu, uy tín trong khu vực và quốc tế, đạt tiêu chuẩn của các nước phát triển, tham gia sâu rộng vào chuỗi giá trị sản phẩm, dịch vụ văn hóa của khu vực và thế giới. Xây dựng TP.HCM trở thành trung tâm CNVH của khu vực Đông Nam Á.

Từ nay đến năm 2030, TP.HCM xác định một số giải pháp ưu tiên phát triển ngành CNVH là nghiên cứu, đề xuất bổ sung vào quy hoạch của thành phố sắp tới những vị trí để phát triển các ngành CNVH; gắn kết và đẩy mạnh liên kết vùng để tạo động lực cho CNVH phát triển. Đầu tư xây dựng các thiết chế văn hóa hiện đại, tạo động lực cho ngành CNVH phát triển; đẩy mạnh quảng bá, xúc tiến thương mại, hợp tác và giao lưu về văn hóa; hình thành trung tâm mua sắm, thương mại, giải trí. Song song đó, thành phố sẽ kêu gọi đầu tư, khuyến khích các mô hình đầu tư và kinh doanh về CNVH, hỗ trợ phát triển doanh nghiệp; nghiên cứu thành lập Trung tâm phát triển CNVH, trung tâm sáng tạo; củng cố nâng cấp cơ sở vật chất, trang thiết bị một số trường nghệ thuật tại TP.HCM. Đồng thời sẽ bảo tồn và phát huy di sản văn hóa, hình thành các sản phẩm du lịch văn hóa, lịch sử mang tính đặc trưng; hình thành các sự kiện lớn mang tính chất thường niên và đặc trưng, đặc sắc của thành phố về các ngành CNVH.

Theo Đề án, TP.HCM sẽ tạo ra một số sản phẩm, thương hiệu đặc sắc, đặc trưng mang tầm quốc gia trên lĩnh vực CNVH. Mặt khác, thực hiện các quy định về quyền sở hữu trí tuệ; phát huy hơn nữa vai trò của các tổ chức hội nghề nghiệp; nâng hiệu quả hoạt động của các tổ chức hội. TP.HCM sẽ sớm có cơ chế tiếp nhận đề xuất từ doanh nghiệp và đặt hàng sản phẩm phát triển CNVH cho doanh nghiệp để phát huy tiềm năng, thế mạnh của các doanh nghiệp, tạo sự yên tâm, tin tưởng để doanh nghiệp mạnh dạn đầu tư ổn định và lâu dài. TP.HCM sẽ có cơ chế đặc thù để định hướng ủng hộ, tạo điều kiện, hỗ trợ hình thành một số tập đoàn kinh tế tư nhân mang tính đầu tàu, dẫn dắt.

Theo UBND TP.HCM, việc xây dựng Đề án là rất cấp thiết, nhằm khảo sát, phân tích, đánh giá thực trạng phát triển một số ngành, lĩnh vực CNVH đang thực hiện và lợi thế của thành phố, từ đó nhận diện đầy đủ những tiềm năng, thế mạnh có thể phát triển các ngành CNVH của thành phố và những hạn chế, thách thức cần phải đối mặt, khắc phục. ■

Năm 2024, TP.HCM tập trung phát triển CNVH theo Đề án đã được UBND TPHCM phê duyệt. Theo đó, dự kiến doanh thu của 8 ngành CNVH đến năm 2025 là 53.200 tỉ đồng (đóng góp 5,7% tổng sản phẩm trên địa bàn - GRDP); đến năm 2030 là 94.800 tỉ đồng (7-8% GRDP).

Một chương trình âm nhạc tại TP.HCM thu hút đông đảo khán giả

Khen thưởng 2 cán bộ xã ở Móng Cái dũng cảm cứu du khách bị đuối nước

UBND thành phố Móng Cái (Quảng Ninh) vừa quyết định khen thưởng đối với 2 cán bộ xã Vĩnh Trung đã có hành động dũng cảm cứu một du khách bị đuối nước. Trước đó, thực hiện công tác trực đảm bảo an ninh trật tự, an toàn xã hội trong kỳ nghỉ lễ 30.4 - 1.5 tại địa phương, hai cán bộ xã Vĩnh Trung là anh Phạm Văn Vinh, Chủ tịch Hội Cựu chiến binh xã và anh Đoàn Văn Cường, Chủ tịch Ủy ban MTTQ xã đã dũng cảm cứu nạn thành công một du khách bị đuối nước khi tắm biển.

Cụ thể, vào hồi 17h ngày 29.4, tại khu vực bãi biển Bến Hèn, hai anh Vinh và Cường đang làm nhiệm vụ thì nhận được thông tin có người bị đuối nước. Khi phát hiện anh Trần Văn Ninh (sinh năm 1991, trú tại xã Sơn Dương, TP Hạ Long) đang bị sóng cuốn ra xa phía biển, hai cán bộ xã đã nhanh chóng ứng cứu kịp thời, đưa nạn nhân vào bờ, sơ cứu giúp đảm bảo an toàn tính mạng. Đây là một hành động đẹp có ý nghĩa nhân văn sâu sắc, thể hiện tinh thần dũng cảm, trách nhiệm, cần được lan tỏa trong cộng đồng.

Để động viên tinh thần ý thức trách nhiệm và sự dũng cảm kịp thời cứu người bị nạn, đồng thời nêu gương và nhân rộng gương người tốt việc tốt trong cộng đồng và toàn xã hội, Hội đồng Thi đua khen thưởng thành phố Móng Cái đã quyết định tặng Giấy khen, kèm theo tiền thưởng 2 triệu đồng/người đối với hai cán bộ xã Phạm Văn Vinh và Đoàn Văn Cường. Được biết, trong dịp nghỉ lễ 30.4 - 1.5 năm nay, thành phố Móng Cái đã chỉ đạo các phòng, ban chức năng và các xã, phường nghiêm túc thực hiện lịch trực sẵn sàng đảm bảo an ninh trật tự, an toàn xã hội trên toàn địa bàn, tăng cường tuần tra, kiểm soát, xử lý kiên quyết đối với những trường hợp vi phạm nhằm thực hiện tốt các biện pháp đảm bảo an toàn tuyệt đối tính mạng và tài sản cho du khách và nhân dân. **P.V**

Du lịch đã **trở lại đường đua**

● **THẾ TUẤN**

Thông tin từ Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam cho thấy, 4 tháng đầu năm 2024, khách quốc tế đến Việt Nam đã vượt 6 triệu lượt, tăng 68,3% so với cùng kỳ năm 2023. Đáng chú ý, tổng lượng khách quốc tế trong 4 tháng đầu cao hơn 3,9% so với thời điểm trước đại dịch Covid-19.

Cụ thể, 4 tháng đầu năm 2024, tổng lượng khách quốc tế đến du lịch Việt Nam đạt 6,2 triệu lượt. Riêng tháng tháng 4 đạt 1,55 triệu lượt (tăng 58,2% so với cùng kỳ năm trước).

Nguyên nhân dẫn đến thành công

Theo ông Phùng Quang Thắng, Phó Chủ tịch Liên chi hội Lữ hành Việt Nam, với việc thông qua Luật Sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Xuất cảnh, nhập cảnh của công dân Việt Nam và Luật Nhập cảnh, xuất cảnh, quá cảnh, cư trú của người nước ngoài tại Việt Nam theo hướng kéo dài thời hạn thị thực điện tử (e-visa), đồng thời không giới hạn số lần xuất cảnh, không phải làm thủ tục cấp thị thực mới sẽ tạo cú hích mạnh giúp ngành du lịch tăng tốc trong cuộc đua hút khách quốc tế.

Ý kiến này cũng được ông Trương Quốc Hùng, Chủ tịch Câu lạc bộ lữ hành UNESCO, ông Trần Trọng Kiên, Chủ tịch Hội đồng tư vấn du lịch (TAB), cũng như đại diện Flamingo Redtours và Tập đoàn Sun Group đồng tình.

Tuy nhiên, cùng với đó rất quan trọng là sự nỗ lực của ngành Du lịch. Làm gì để du lịch Việt Nam thực sự cất cánh? Trăn trở ấy cũng chính là động lực để ngành Du lịch tìm bằng được lời giải, vẫn biết rằng điều đó không bao giờ là dễ dàng. Nhiều chuyên gia trong ngành cho rằng, cùng với việc tận dụng lợi thế "trời cho", thì rất cần kiến tạo những điểm đến vừa mang bản sắc Việt, vừa có tính quốc tế cao, phù hợp với xu hướng toàn cầu hóa của ngành du lịch. Đó chính là xu thế phát triển điểm đến đẳng cấp và đa trải nghiệm với những sản phẩm du lịch sáng tạo, độc đáo, có khả năng thu hút và giữ chân du khách liên tục trong nhiều năm.

Nói như đại diện Công ty Dịch vụ lữ hành Saigontourist, thì không thể đơn giản khi cho rằng chỉ cần khách quốc tế tới Việt Nam đã là thắng, mà quan trọng là cách nào để họ ở lại lâu hơn, chi tiêu nhiều hơn và có những trải nghiệm ấn tượng, độc đáo để trở lại nhiều lần.

Vấn đề cốt lõi đó được Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng nhấn mạnh tại Hội nghị trực tuyến toàn quốc về du lịch năm 2023, là sản phẩm du lịch phải bắt kịp với xu thế của thế giới. Bộ trưởng bày tỏ băn khoăn, chúng ta không thể chỉ tiếp cận theo cái chúng ta có mà cần tiếp cận theo cái du khách cần.

Du khách nước ngoài nói gì về du lịch Việt Nam?

Thời gian qua, nhiều tổ chức du lịch, các địa chỉ mạng uy tín của thế giới đã đánh giá cao, xếp hạng cao về "điểm đến Việt Nam", khi cho rằng Việt Nam không chỉ còn là "một viên ngọc ẩn", mà viên ngọc đó đã tỏa sáng.

"Đi bộ qua những con phố ở các thành phố của Việt Nam, du khách có thể dễ dàng bắt gặp rất nhiều quán phở bình dân. Phở có thể là món ăn nổi tiếng nhất của Việt Nam, nhưng bún chả là sự lựa chọn hàng đầu khi du khách đến Hà Nội. Chỉ cần nhìn thấy những đám khói mờ mịt sau 11 giờ trưa khi các quán ăn bắt đầu nướng thịt lợn, thịt bò được tẩm ướp gia vị thì bạn sẽ không thể cưỡng lại được" - nhận xét của Tạp chí du lịch *Wanderlust* (Vương quốc Anh).

Đáng chú ý, du khách nước ngoài rất ấn tượng với sự thân thiện và mến khách của người Việt Nam. Tại những nơi ghé thăm, du khách nước ngoài sẽ được chào đón bằng những nụ cười và luôn được giúp đỡ khi gặp khó khăn. "Người Việt Nam luôn mỉm cười để chào đón du khách đến với đất nước của họ. Mặc dù bạn có thể bị lạc đường nhưng bạn sẽ không cần phải lo vì người dân sẽ luôn sẵn sàng giúp đỡ bạn", trang *The Travel* của Canada thông tin. Còn tạp chí du lịch *Condé Nast Traveler* cho rằng, không chỉ có thể thưởng thức nhiều món ăn đặc trưng của vùng miền tại các khu chợ, khách du lịch còn có thể tìm hiểu thêm nhiều nét đẹp văn hóa được bộc lộ trong cách mua bán của người dân địa phương...

Cho tới nay, internet vẫn đã trở thành nguồn thông tin du lịch quan trọng. Có 60% du khách quốc tế và 45% khách du lịch nội địa sử dụng internet để tìm hiểu thông tin để đưa ra các quyết định cho chuyến du lịch. Tiếp theo là hình thức truyền miệng, được 33,7% du khách quốc tế và 32,3% khách nội địa tham khảo. Việc du khách quốc tế tìm kiếm thông tin về du lịch qua đơn vị lữ hành, ít hơn, khoảng 25%.

Dù du lịch Việt Nam đã trở lại đường đua, nhưng cũng không hẳn là đã hết khó khăn. Theo ông Phạm Văn Thủy, Phó Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam, du lịch là ngành kinh tế tổng hợp, phải có sự vào cuộc của tất các các ngành và có sự liên kết, thống nhất của các cơ quan, các địa phương. Đặc biệt, các địa phương cần chú trọng đầu tư hạ tầng, cơ sở lưu trú...

Còn theo ông Phạm Hà, Chủ tịch Lux Group cho rằng: "Phải phục vụ tốt du khách đã đến. Khách hài lòng, họ sẽ trở lại và giới thiệu nhiều du khách đến Việt Nam". Ông Hà nêu quan điểm, về cơ bản, doanh nghiệp du lịch phải tạo ra được giá trị cho người tiêu dùng, mình thích mình yêu rồi mình mới bán cho khách hàng. Chúng ta cần phải đưa được tài nguyên văn hóa trở thành những sản phẩm hay công nghiệp văn hóa như các nước đã làm. Lấy ví dụ từ Hàn Quốc, theo ông Hà họ đã rất thành công khi biến văn hóa thành một ngành công nghiệp triệu đô, lớn hơn cả nhiều nhà máy, công xưởng, lại góp phần quảng bá văn hóa ra thế giới.

Nhân đây, cũng cần lưu ý tới một vấn đề khác, đó là với tốc độ tăng trưởng khách trong nước và quốc tế, mỗi năm Việt Nam cần từ 12.000 - 15.000 lao động du lịch có trình độ, trong khi lượng sinh viên du lịch tốt nghiệp hằng năm chỉ khoảng 4.000 người, tức là khoảng 1/3 nhu cầu của ngành. Về dài hạn, phải đầu tư ngay cho đào tạo du lịch, vì sự đầu tư sẽ chỉ đơm hoa kết trái sau nhiều năm. ■

Những ngày này, có hàng ngàn du khách trong và ngoài nước đến TP Điện Biên Phủ Ảnh: T.NGHĨA

> *Một khách du lịch quốc tế có mức chi trả cao gấp 11 lần khách nội địa. Khách càng ở lâu, mức chi trả càng nhiều. Ước tính, khách ở lại Việt Nam 7 ngày sẽ có mức chi cao gấp đôi so với khách ở dưới một tuần. Một thống kê cho biết, chi tiêu của khách quốc tế đến Việt Nam chủ yếu là thuê phòng lưu trú và ăn uống 50-60%; mua hàng hóa, đồ lưu niệm, tham quan, vui chơi, giải trí 20%; còn lại là chi phí khác.*
>
> *Nếu chỉ tính tham quan kèm vui chơi giải trí, chi phí chỉ trên dưới 10% trong tổng chi phí. Trong khi đó, ở các nước láng giềng như Malaysia, Thái Lan... chi phí cho hoạt động vui chơi giải trí chiếm 40-50%, thậm chí đến 60-70% tổng chi phí cho một chuyến du lịch.*
>
> **(TS NUNO F.RIBEIRO, bộ môn Quản trị du lịch và khách sạn, Đại học RMIT Việt Nam)**

Đón 8 triệu lượt khách trong dịp nghỉ lễ

Theo Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam, trong kỳ nghỉ lễ 30.4 - 1.5 (từ 27.4 đến 1.5), ngành Du lịch ước phục vụ khoảng 8 triệu lượt khách, tăng 14,2% so với cùng kỳ năm 2023, trong đó có khoảng 3,6 triệu lượt khách có lưu trú. Công suất phòng trung bình tại các cơ sở lưu trú du lịch trên phạm vi toàn quốc đạt khoảng 60%, trong những ngày cao điểm đạt trên 70%, một số điểm đến ven biển đạt tỷ lệ lấp đầy 95-100%.

Dịp nghỉ lễ kéo dài 5 ngày nên hầu hết các điểm đến đã đón lượng khách nhiều hơn, thời gian lưu trú dài hơn, doanh thu tăng cao hơn so với cùng kỳ năm 2023. **H.N**

Hút khách bằng **văn hóa độc đáo** của dân tộc Khmer

● **Bài, ảnh: PHƯƠNG NGHI**

Những năm gần đây, tỉnh An Giang đã thực hiện tốt các chương trình, chính sách liên quan đến công tác bảo tồn và phát huy các giá trị, bản sắc văn hóa đặc trưng của đồng bào dân tộc thiểu số. Thực hiện Dự án 6, tỉnh An Giang được phân bổ cho công tác "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch" 8.170 triệu đồng. Trong đó vốn ngân sách trung ương là 7.427 triệu đồng, vốn ngân sách địa phương là 743 triệu đồng.

Dàn nhạc ngũ âm chùa Thom Mít, xã Vĩnh Trung, huyện Tịnh Biên

An Giang tổ chức nhiều lớp dạy múa Khmer cho các em nhỏ ở phum sóc

Ngoài các lễ hội dân gian truyền thống, các ngành chức năng còn tổ chức nhiều ngày hội văn hóa, thể thao và du lịch để tôn vinh bản sắc văn hóa truyền thống đặc sắc của đồng bào dân tộc thiểu số Chăm, Khmer; khơi dậy niềm tự hào và giáo dục giới trẻ ý thức trách nhiệm bảo tồn, phát huy những giá trị truyền thống của dân tộc mình.

Theo đó, giai đoạn 2023-2026, tỉnh An Giang phấn đấu sưu tầm, nghiên cứu, kiểm kê hằng năm để lập danh mục di sản văn hóa phi vật thể về văn học dân gian các dân tộc thiểu số trên địa bàn; sưu tầm, số hóa, xây dựng cơ sở dữ liệu số lĩnh vực này, góp phần lưu trữ, nghiên cứu, tổ chức xuất bản, phát huy, truyền dạy. Tỉnh phấn đấu 20% tác phẩm (có nguy cơ mai một) được bảo tồn, tư liệu hóa; 50% tác giả, nghệ nhân thuộc lĩnh vực di sản văn hóa phi vật thể nói chung, văn học dân gian của các dân tộc thiểu số nói riêng được hưởng chính sách hỗ trợ trong hoạt động bảo tồn, phát huy giá trị; 40% trường dân tộc nội trú và các cấp trường tại vùng đồng bào dân tộc thiểu số đưa văn học dân gian vào sinh hoạt ngoại khóa, ngày hội, giao lưu, liên hoan cho học sinh. Ngoài ra, tỉnh phấn đấu hình thành 1-2 câu lạc bộ, đội văn nghệ dân gian vùng dân tộc thiểu số để thực hành, biểu diễn và trao truyền thể loại văn học dân gian.

Để thực hiện mục tiêu trên, Trưởng ban Dân tộc tỉnh An Giang Nguyễn Phú cho biết: "Các cấp, ngành, địa phương tiếp tục giữ gìn, phổ biến, trao truyền và phát huy những giá trị đặc sắc truyền thống của các dân tộc thiểu số; nâng cao nhận thức và lòng tự hào, ý thức tự giác của người dân trong việc bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa truyền thống dân tộc. Chú trọng bảo tồn, phát huy giá trị dân ca, dân vũ, dân nhạc truyền thống của các dân tộc thiểu số trở thành sản phẩm du lịch văn hóa đặc trưng. Cùng với đó, tham mưu, đề xuất, kiến nghị các cơ quan có thẩm quyền ban hành cơ chế, chính sách cho các nghệ nhân, người tổ chức thực hành, trao truyền, bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa các dân tộc thiểu số. Khuyến khích hỗ trợ cá nhân, những người có uy tín, có kỹ năng biểu diễn nghệ thuật dân gian phấn đấu trở thành đội ngũ nghệ nhân trao truyền bí quyết, kiến thức thực hành các di sản văn hóa phi vật thể nói chung và dân ca, dân vũ, dân nhạc tham gia hoạt động truyền dạy văn hóa truyền thống cho thế hệ trẻ trong nhà trường, cộng đồng".

Phó Chủ tịch UBND tỉnh An Giang Nguyễn Thị Minh Thúy nhận định: "Việc bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của đồng bào dân tộc thiểu số, phải kết hợp chặt chẽ với các ngành, lĩnh vực khác có liên quan, như du lịch, giáo dục, an ninh, thông tin - truyền thông, môi trường. Phát huy vai trò làm chủ của đồng bào dân tộc thiểu số trong xây dựng và phát triển đời sống văn hóa, chú trọng phát triển du lịch văn hóa, du lịch cộng đồng, du lịch dân tộc học, du lịch nông thôn miền núi, hướng phát triển du lịch nội địa gắn phát triển du lịch với bảo tồn, phát huy giá trị dân ca, dân vũ, dân nhạc truyền thống của các dân tộc thiểu số. Đây là một trong những điểm rất thuận lợi để địa phương tiếp tục thực hiện có hiệu quả Dự án 6".

Việc quan tâm, hỗ trợ và tạo điều kiện để bảo tồn và phát huy nét văn hóa độc đáo của dân tộc Khmer bằng những việc làm cụ thể, sát với nhu cầu thực tế, đã, đang và sẽ góp phần tạo nên sức lan tỏa, trong việc bảo tồn, phát huy nét văn hóa độc đáo của dân tộc Việt Nam nói chung, đồng bào dân tộc Khmer nói riêng. ■

Lên với "Chợ tình Khâu Vai"

Lễ hội chợ phong lưu Khâu Vai 2024 với chủ đề "Ấn tượng Khâu Vai", sẽ diễn ra tại khu vực Mê cung đá và sân khấu nhà sàn Khâu Vai, xã Khâu Vai, huyện Mèo Vạc từ ngày 4-5.5 (tức ngày 26-27.3 âm lịch) hứa hẹn đem đến cho du khách nhiều trải nghiệm thú vị khi đến với Hà Giang.

Với lịch sử hơn 100 năm hình thành, lễ hội chợ phong lưu Khâu Vai ở huyện Mèo Vạc (Hà Giang) là phiên chợ tình nổi tiếng mỗi năm chỉ họp duy nhất vào ngày 27.3 âm lịch tại bản Khâu Vai, xã Khâu Vai, huyện Mèo Vạc. Đây là phiên chợ truyền thống của đồng bào vùng cao Mèo Vạc có tính nhân văn sâu sắc, ca ngợi tình yêu lứa đôi trong sáng, thủy chung và có sức lan tỏa trong cộng đồng. Là nơi giao lưu, gặp gỡ và trình diễn những nét đẹp văn hóa dân gian đặc sắc tạo điểm nhấn thu hút du khách đến với Mèo Vạc, quảng bá vùng Công viên địa chất toàn cầu Cao nguyên đá Đồng Văn. Với những giá trị độc đáo riêng có, năm 2021, Bộ VHTTDL đã đưa "Tập quán xã hội và tín ngưỡng Chợ phong lưu Khâu Vai" xã Khâu Vai, huyện Mèo Vạc (Hà Giang) vào danh mục Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia.

Lễ hội chợ phong lưu Khâu Vai năm 2024 sẽ diễn ra trong các ngày 4-5.5 với nhiều hoạt động nhằm bảo tồn các giá trị văn hóa truyền thống, giá trị nhân văn cao đẹp của truyền thuyết Chợ tình Khâu Vai, góp phần xây dựng và phát triển những chuẩn mực đạo đức xã hội, gia đình, tình yêu đôi lứa. Điểm nhấn là lễ khai mạc với chủ đề "Ấn tượng Khâu Vai" diễn ra lúc 20h ngày 4.5 tại sân khấu Mê cung đá với chương trình nghệ thuật đậm bản sắc văn hóa, tái hiện những giá trị bản sắc văn hóa, mang đậm tính nhân văn cao đẹp truyền thống của đồng bào các dân tộc sẽ đem đến cho du khách nhiều trải nghiệm thú vị.

Trong khuôn khổ lễ hội chợ phong lưu Khâu Vai năm 2024, du khách sẽ được tham gia trải nghiệm nhiều hoạt động đặc sắc, hấp dẫn cũng như mang đậm bản sắc như: Hội thi người đẹp miền Cao nguyên đá, lễ dâng hương miếu Ông, miếu Bà, lễ cầu duyên, lễ cầu an, giao lưu văn hóa, văn nghệ dân gian truyền thống, trình diễn thổi Khèn Mông, hát dân ca dân tộc Nùng, dân tộc Giáy, múa trống đồng, múa kéo nhị của dân tộc Lô Lô, múa nón, múa khăn của dân tộc Giáy, múa kiếm của dân tộc Giáy xã Nậm Ban, múa nhảy lửa của dân tộc Lô Lô, xã Xín Cái, điệu nhảy trên cây của dân tộc Lô Lô, thị trấn Mèo Vạc, các hoạt động trò chơi dân gian truyền thống như thi leo cột chinh phục tình yêu, đánh yến, ném pao, tung còn giao duyên, bắn nỏ, bịt mắt bắt vịt, hội thi đua lợn đen Lũng Pù, địu nước, giã bánh dày.

Lễ hội chợ phong lưu Khâu Vai 2024 sẽ diễn ra trong các ngày 4-5.5

Lễ hội chợ phong lưu Khâu Vai năm 2024 được huyện Mèo Vạc tổ chức hằng năm không chỉ mang giá trị văn hóa truyền thống của người dân địa phương, mà còn làm phong phú thêm đời sống tinh thần của người dân, góp phần bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống các dân tộc gắn với phát triển du lịch.

MINH HOÀNG

Người lính già và ký ức "khoét núi, ngủ hầm..."

● THÚY HÀ - THU TRANG; ảnh: TRẦN HUẤN

Tròn 70 năm sau Chiến thắng Điện Biên Phủ, trở lại cứ điểm đồi A1, ông Phạm Bá Miều, người lính trên chiến trường Điện Biên Phủ năm xưa không khỏi xúc động nghẹn ngào. "Những tháng ngày "khoét núi, ngủ hầm, mưa dầm, cơm vắt", sống chết bên chiến hào cùng đồng đội, những ngày chiến đấu gian khổ để giành giật từng tấc đất trên cánh đồng Mường Thanh... mãi mãi tôi không bao giờ quên, và không ai có thể quên", người lính già rưng rưng kể chuyện.

"Lúc nghe tin giặc đầu hàng, Chiến dịch Điện Biên Phủ của ta toàn thắng, chúng tôi đang ở căn hầm đằng kia", ông Miều chỉ tay về phía căn hầm cách cứ điểm đồi A1, nơi chúng tôi đang cùng ông đứng không xa. Nhìn lên bầu trời Điện Biên thăm xanh hôm ấy, những chiếc máy bay diễn tập cho lễ kỷ niệm 70 năm, ông Miều run run: "Xúc động và nhớ đồng đội quá, các cháu à!".

Du khách vây quanh ông Miều tại đồi A1 để nghe kể chuyện năm xưa

Thăm lại chiến trường ác liệt

Hướng về 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ, cùng các phóng viên *Văn Hóa* trở lại nơi này, ông Phạm Bá Miều, người cựu binh ở tuổi 94 không khỏi nghẹn ngào. "Những tháng ngày "khoét núi, ngủ hầm, mưa dầm, cơm vắt", sống chết bên chiến hào cùng đồng đội, tấn công cứ điểm đồi A1; những ngày chiến đấu gian khổ với thực dân Pháp để giành giật từng tấc đất trên cánh đồng Mường Thanh... sẽ mãi mãi tôi không bao giờ quên", ông Miều lần dòng ký ức 70 năm trước, cho biết.

Hôm ấy, cuối tháng 4, rất đông du khách đến thăm di tích đồi A1 vây quanh người lính già Phạm Bá Miều, bên hố bộc phá lịch sử để nghe ông kể chuyện năm xưa. Trước đó một ngày, trong căn nhà ở tổ 9 phường Tân Thanh (TP Điện Biên Phủ), ông Miều đã dành thời gian tiếp chuyện và kể cho chúng tôi nghe những tháng ngày tự hào và bi hùng ấy. Lần giở từng trang ký ức, ông Miều kể, ông sinh năm 1930 tại xã Thụy Dương, huyện Thái Thụy (Thái Bình). Làng của ông ở gần ngay điểm đóng quân của địch. Trận càn năm 1949, giặc Pháp tràn vào làng cướp bóc, bắn phá, khiến bao gia đình mất nhà mất cửa. Gia đình ông Miều phải ra ở nhờ mái hiên chùa làng. Lòng căm thù giặc của chàng thanh niên Phạm Bá Miều ngày ấy mỗi lúc một lớn. Ông quyết tâm nhập ngũ.

Bước chân đi lính khi nhà không còn, vợ không lấy được vì quá nghèo. Chàng thanh niên Phạm Bá Miều đã để lại dấu chân trường chinh ở khắp dải đất Cao - Bắc - Lạng đến Thượng Lào, Hạ Lào năm 1952. Cuối năm 1953, ông Miều quay trở về giải phóng Lai Châu. Tháng 3.1954, ông được cấp trên điều về Đại đoàn 316 tham gia chiến dịch Trần Đình (mật danh của Chiến dịch Điện Biên Phủ) với chức vụ Tiểu đội trưởng. Tiểu đội trưởng Phạm Bá Miều khi đó đã được tiếp cận, quán triệt thực hiện kế hoạch chiến đấu, bản đồ tác chiến của địch và của ta; tham gia trận đánh mở màn trên đồi A1. Tiểu đội của ông đã tham gia đánh chiếm đồi A1 bằng bộc phá vào đêm 6.5.1954, góp phần vào Chiến thắng Điện Biên Phủ lẫy lừng. Nhớ về những ngày lửa cháy trong chiến dịch Điện Biên Phủ, đôi mắt ông Miều rực sáng, giọng nói đầy hào sảng. Cùng chúng tôi đứng trên đỉnh đồi A1, trỏ tay xuống từng vị trí ông cùng đồng đội chiến đấu năm xưa, người cựu binh kể, từ vị trí đơn vị ông đóng quân nhìn xuống vùng lòng chảo Điện Biên đồ sộ lắm. Cứ điểm quân sự Điện Biên Phủ khác hoàn toàn so với các cứ điểm mà ông đã từng chinh chiến. Trên đỉnh A1 là hầm chỉ huy của địch, có quan hai, quan ba, quân địch bố trí công sự, hệ thống giao thông hào kiên cố; vũ khí tối tân, hiện đại so với thời bấy giờ, toàn xe tăng, máy bay, vũ khí, đạn dược đầy đủ.

"Trong khi bộ đội ta lúc đó phần lớn chỉ có vũ khí thô sơ, cuốc chim và xẻng đào hầm. Mỗi tiểu đội có 2 hầm kèo kiên cố, mỗi nơi chứa 5-7 người, chúng tôi được lệnh ổn định cư trú ở đơn vị, quán triệt tinh thần chiến đấu. Sau nhiều ngày quan sát thực tế, chúng tôi nhận định trận đánh này sẽ rất khó khăn. Thế nhưng, tất cả các đơn vị đều sẵn sàng xung trận. Đào hầm công sự mất cả tháng, từ Tà Nèng đến sông Nậm Rốm. Sau đó chúng tôi tiếp tục đào hầm nhánh, hướng tiến vào A1. Giặc phá cũng nhiều nhưng với phương châm "đánh nhanh, thắng nhanh", Sở Chỉ huy chiến dịch Điện Biên Phủ nêu rõ quyết tâm phải tiêu diệt địch trong vòng 5-7 ngày…", ông Miều lần hồi ký ức. "Chuyển sang giai đoạn "đánh chắc, thắng chắc", chúng tôi không đào hầm nữa mà chiến đấu chiếm chiến hạm của địch. Suốt 56 ngày đêm của chiến dịch Điện Biên Phủ, chúng tôi bám trận địa đồi A1 không rời. Đại đội chúng tôi lúc đó có 9 Tiểu đội, thay nhau đánh cả ngày cả đêm. Hai bên cùng tổn thất nhiều. Đặc biệt là trận ở sông Nậm Rốm, địch liều chết, quyết đánh và gọi xe tăng, máy bay chi viện cho cứ điểm A1. Chúng tôi được lệnh chặn quân tiếp viện. Sau trận đánh ấy, chúng tôi quay lại A1, đồng đội hy sinh nhiều. Cả tiểu đội yểm trợ cho chúng tôi của Trung đội bạn cũng hy sinh hết…", người lính già nghẹn giọng.

Người lính già Phạm Bá Miều cùng nhóm phóng viên *Văn Hóa* tại đồi A1

Trong dòng ký ức dội về cuồn cuộn, ông Miều như đang đứng ở chiến hào năm xưa: "Thực ra, khi chiến đấu, chúng tôi không nghĩ tới sống và chết, chỉ mong đến bao giờ thì giải phóng được Điện Biên. Có thời điểm, đang đánh giặc rất hăng thì có lệnh của chỉ huy là rút quân ra, pháo cũng rút ra. Sau đó chúng tôi mới hiểu đó là chiến thuật của ta để chuyển phương châm từ "đánh nhanh, thắng nhanh" sang "đánh chắc, thắng chắc", đồng thời, củng cố lực lượng, đưa anh em mới tăng cường cho đủ quân số. Quân ta lúc ấy rất mừng vì điều đó". Những ngày cuối của chiến dịch, quân Pháp liên tục được tăng cường lực lượng xuống Điện Biên Phủ, tuyến phòng ngự của chúng ngày càng kiên cố. Sở chỉ huy chiến dịch của ta quyết định phân bố lực lượng, bao vây, cắt đứt liên lạc giữa các cứ điểm của địch và tiêu diệt từng cứ điểm một. Các hướng lên đồi khi đó địch bố trí trận địa

rất chặt chẽ và kiên cố. Dưới đất xe tăng quần, trên trời máy bay thi nhau ném bom, nã đạn.

"Hai bên cứ giành giật nhau từng tấc đất, từng đoạn giao thông hào ở trên đồi A1 như thế. Nhưng quân ta đánh chắc lắm. Tới thời điểm địch co cụm lại, chúng tôi cảm tưởng địch những ngày đó thay nhau chịu trận thôi. Đến ngày giải phóng, tôi vào hầm của địch. Mọi thứ sinh hoạt, cứu thương, chiến đấu của địch đều trong hầm đó. Nếu ta không đánh, 1-2 ngày nữa chắc quân địch cũng chết trong ấy. Thế nhưng, chúng ngoan cố chống trả, liều chết đến cùng…", ông Miều hồi tưởng.

Quên mình vì Tổ quốc

56 ngày đêm ác liệt đó, các chiến sĩ Điện Biên đã quên đi cái chết. Khi chúng tôi hỏi, động lực nào để các chiến sĩ Điện Biên đã anh dũng chiến đấu, quên mình như thế, ông Miều xúc động: "Những lá thư của

"Sống rồi, chúng ta sống rồi...". Vui, phấn khởi, sung sướng vì thắng trận, nhưng xen lẫn là cảm giác đau thương. Có những đồng đội vừa hôm qua thôi còn sát cánh chiến đấu, hôm nay khi giành được chiến thắng thì họ đã không còn nữa, mãi mãi nằm lại trên ngọn đồi này…

(CCB PHẠM BÁ MIỀU)

Bác Hồ lúc đó là nguồn động viên vô cùng lớn với chúng tôi. Ngày 11.3.1954, trước ngày nổ súng tiến công trận Điện Biên Phủ, Chủ tịch Hồ Chí Minh gửi thư cho các chiến sĩ. Người căn dặn: *"Các chú sắp ra trận. Nhiệm vụ các chú lần này rất to lớn, khó khăn, nhưng rất vinh quang... Bác tin chắc rằng các chú sẽ phát huy thắng lợi vừa qua, quyết tâm vượt mọi khó khăn, gian khổ để làm tròn nhiệm vụ vẻ vang sắp tới"*.

Bức thư thứ 2 Bác gửi ngày 15.3.1954, sau khi quân ta tiêu diệt cụm cứ điểm Him Lam. Người khen ngợi, cổ vũ và căn dặn toàn thể cán bộ, chiến sĩ: *"Bác và T.Ư Đảng được báo cáo về hai trận thắng đầu tiên của quân đội ta ở Điện Biên Phủ. Bác và T.Ư Đảng có lời khen các đồng chí. Chiến dịch này là một chiến dịch lịch sử của quân đội ta, ta đánh thắng chiến dịch này có ý nghĩa quân sự và chính trị quan trọng. Địch sẽ ra sức đối phó, ta phải cố gắng, chiến đấu dẻo dai, bền bỉ, chớ chủ quan, khinh địch, giành toàn thắng cho chiến dịch này"*. Đại tướng Võ Nguyên Giáp cũng thường động viên các chiến sĩ rất kịp thời. Vì thế, chúng tôi luôn giữ tinh thần quyết chiến quyết thắng. Người cựu binh già gật đầu đồng ý khi chúng tôi muốn được cùng ông lên đồi A1. Sớm tháng 4, trong hào khí chuẩn bị kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ, ông cùng chúng tôi đến từng điểm di tích trên đồi A1, vừa đi vừa kể chuyện. Bên hố bộc phá, ông nhớ lại, khoảng tháng 4.1954, Tiểu đội do ông làm Tiểu đội trưởng đã kết hợp với Đại đội công binh đào đường hầm ngầm từ chân đồi vào Sở chỉ huy của địch để đặt khối bộc phá này.

Đây được cho là "chìa khóa", bước quan trọng để tiêu diệt cứ điểm đồi A1, quân ta rất quyết tâm. Khi đó, Điện Biên đang là mùa mưa, mưa tầm tã suốt mấy ngày liền, hàng trăm chiến sĩ trong đại đội thay nhau đào hầm ngầm, bất chấp những bất lợi từ thời tiết. 13 ngày sau, đường hầm ngầm mới hoàn thành để quân ta đặt khối bộc phá nặng 960kg. "Đêm 6.5.1954, chúng tôi được lệnh kích nổ khối bộc phá. Đồi A1 như rung chuyển, khối bộc phá tiêu diệt gần một đại đội của địch. Khí thế quân ta khi đó dâng cao hừng hực, khắp vùng lòng chảo vang lên tiếng hô xung kích. Quân địch còn lại hết sức choáng váng, chống cự yếu ớt. Thừa cơ, quân ta đánh chiếm toàn bộ cứ điểm A1. Tiếng nổ của khối bộc phá cũng là hiệu lệnh tổng công kích đợt cuối cùng của Chiến dịch Điện Biên Phủ", ông Miều xúc động nhớ lại. Chiều 7.5.1954, khi nhận được tin giặc đầu hàng, chúng tôi có 5 người đang ở bên nhau. Người thì hát, người thì khóc, người nhảy lên vì vui sướng. Còn tôi thì nói: "Sống rồi, chúng ta sống rồi...". Vui, phấn khởi, sung sướng vì thắng trận, nhưng xen lẫn là cảm giác đau thương. Có những đồng đội vừa hôm qua thôi còn sát cánh chiến đấu, hôm nay khi giành được chiến thắng thì họ đã không còn nữa, mãi mãi nằm lại trên ngọn đồi này", người lính già run run nhớ về đồng đội. Sau giải phóng Điện Biên, năm 1955, gia đình ông Miều ở Thái Bình cưới vợ vắng mặt cho ông. Người lính già kể chuyện: "Trước khi vào lính, tôi và vợ cùng là du kích ở làng. Chúng tôi tìm hiểu nhưng chưa đến được với nhau vì hoàn cảnh gia đình. Sau giải phóng Điện Biên, nghe tin tôi còn sống, ở nhà hai bên gia đình tổ chức đám cưới vắng chú rể. Nghe nói đám cưới rất vui, còn tôi thì chẳng hề hay biết. Đến khi về quê sau nhiều năm biền biệt trong quân ngũ, tôi mới biết mình đã có vợ…". Vợ chồng ông Miều sau đó đã lên Điện Biên định cư, phát triển kinh tế.

Cùng chúng tôi đứng bên hố bộc phá năm xưa ôn lại ký ức, người cựu binh già mắt nhòe dấu thời gian, run run đọc những câu thơ về chiến sĩ Điện Biên mà ông nói đã mang theo suốt cuộc đời mình: *"Chiến sĩ Điện Biên đồng chí ơi/ Xin anh sống mãi ở trên đời/ Để nghe anh kể ngàn thế kỷ/ Sang sảng hùng ca đất với người"*...■

"Tặng cô, chú ly nước cam, xin đừng ngại!"

● **NGỌC HÀ**

Trong những ngày nắng nóng đỉnh điểm, tại một số tuyến đường trên địa bàn thành phố Đà Nẵng, người dân đã đặt những thùng nước đựng nước cam tươi, trà bí đao, nước suối mát miễn phí dành tặng người lao động, xe thồ, bán vé số... qua đường, cùng lời nhắn nhủ dễ thương, cảm động.

Tại nhiều điểm trên đường phố Đà Nẵng như Trần Cao Vân, Hà Khê, Hải Phòng, Phạm Như Xương, Lương Nhữ Học, Điện Biên Phủ... đều đặt thùng nước cam, nước mát miễn phí. Những lời nhắn nhủ thân tình được ghi trên thùng xốp: "Tặng shipper ly nước cam để vơi bớt những nhọc nhằn"; "Anh tài xế, cô lao công ơi! Dừng lại đây một phút uống cho mát rồi đi tiếp nhé"; "Tặng shipper ly nước cam để mưu sinh, xin đừng ngại"; "Chúc mọi người bớt nóng, bớt nhọc nhằn, nhiều sức khỏe để làm việc"… đã gạt đi sự e ngại, lo lắng của nhiều người khi cầm ly nước mát trên tay.

Đây là hành động thiện nguyện của một số bạn trẻ, người dân Đà Nẵng nhằm xua tan phần nào sự khó khăn vất vả của người lao động đang mưu sinh giữa cái nắng như đổ lửa. Giữa trưa, dưới cái nắng đứng thẳng của ánh mặt trời, trên các đường phố Đà Nẵng tấp nập xe cộ, thỉnh thoảng có người dừng lại, ghé bên đường đón nhận một ly nước trái cây miễn phí. Đó là những cô, chú bán vé số, nhặt ve chai, người công nhân, phụ hồ đi làm ca về, có cả những học sinh tan học... Mỗi ngày đã có rất nhiều ly nước nghĩa tình được đưa đến tận tay người lao động. Chú Hồ Văn Sinh (tài xế grab) cầm trên tay ly nước cam và xúc động: "Chỉ một ly nước đã nói lên thật thấm thía tấm lòng người Đà Nẵng biết chừng nào". Cô Trần Thị Cúc (số 300 đường Hà Huy Tập, P. An Khê, Q. Thanh Khê) mỗi sáng đều chuẩn bị các thùng đựng đủ các chai nước mát như nước suối, sữa. Cô để sẵn thùng bên ngoài cửa số 300 đường Hà Huy Tập để những người lao động đi qua có thể ghé lấy uống. Cô Cúc cho biết, hằng ngày, tầm 10h sáng, thời tiết bắt đầu nóng là mọi người ghé lấy nước nhiều hơn, mỗi người được tặng một chai để uống, thùng nước được đặt đến khi hết nước hoặc đến chiều tối khi mặt trời đã dịu hơn.

Việc thiện nguyện này là tấm lòng của hai mẹ con cô, xuất phát từ việc thấy có nhiều người lao động phải mưu sinh rất vất vả nên hai mẹ con đã tự giúp chứ không nhận sự hỗ trợ nào. Không chỉ nước uống, mỗi tháng gia đình cô Cúc cũng tặng bữa sáng 0 đồng cho người nghèo, bệnh nhân ở các bệnh viện. "Mỗi ngày tôi thay đổi một thứ đồ uống khác nhau, hôm qua tôi tặng nước suối, hôm nay trà đá, ngày khác là nước ngọt đóng chai, sữa… Những người lao động họ thích uống trà đá vì trà giải nhiệt tốt hơn, nhiều người đã quen với địa điểm này nên cứ khát nước là họ qua uống vì tôi đặt thùng nước gần như thường xuyên", cô Cúc chia sẻ. Tại địa điểm đường 25 Hà Khê (quận Thanh Khê), tiệm bán trái cây của chị Nguyễn Hà cũng đặt một điểm mời nước miễn phí. Chị Hà cho biết, một người bạn của chị đã gửi kinh phí nhờ vắt nước cam tươi mời bà con lao động, từ kinh phí của người bạn đó, chị Hà và nhân viên của mình đã đi lựa những trái cam tươi ngon, vắt sẵn pha thành ly và để trước cửa tiệm. Mỗi ngày các bạn đã vắt khoảng 60 ly nước với 40 kg cam tươi để tặng cho người đi đường chủ yếu là xe ôm, người thu gom ve chai, bán vé số, lao động tự do ghé lấy. Một bạn trẻ vừa nhanh tay sắp xếp những ly nước cam vàng sóng sánh mát lạnh, vừa nhanh tay vẫy một người lao động qua đường, gọi họ dừng lại để đưa ly nước.

Một trong những "chủ nhân" của thùng nước mát là anh Nguyễn Minh Vương (31 tuổi), chủ một chuỗi tiệm tóc ở Đà Nẵng. Nhìn người lao động vẫn phải phơi nắng giữa thời tiết trên 40 độ, anh nảy ra ý tưởng đặt những thùng đá, những chai nước đóng chai được ướp lạnh để mời bà con uống miễn phí. Thùng nước được "note" bằng dòng chữ đơn giản mà chứa chan tình thương mến, chia sẻ, đặt trên chiếc bàn con, nhân viên của tiệm luôn có mặt để chủ động mời những cô chú qua đường. Suốt hơn 10 ngày qua, anh Vương và nhân viên của tiệm đã đều đặn như thế tại 3 điểm mời nước trên đường Phạm Như Xương, Trần Cao Vân và Hải Phòng. Chia sẻ về hành động này, anh Vương cho rằng đó chỉ là việc làm đơn giản để giúp đỡ bà con.

Mỗi ngày, hàng chục ly nước mát đã được đưa đến tận tay những người lao động như lao công, vé số, xe thồ, tài xế xe ôm… Những hành động đơn giản trong thời điểm vất vả đã nhân lên gấp nhiều lần tình cảm của mọi người với nhau, hơn thế nữa là sẻ chia, lan tỏa tấm lòng, sự nhân văn trong xã hội. ■

Một điểm tặng nước cam miễn phí tại 25 đường Hà Khê (quận Thanh Khê, Đà Nẵng)

CHƯƠNG TRÌNH NGHỆ THUẬT KỶ NIỆM 70 NĂM CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ:

Bản hùng ca bất diệt về Chiến dịch lịch sử

● **THANH NGỌC; ảnh: TRẦN HUẤN**

"Các đơn vị tổ chức chương trình cần bám sát kịch bản, tổ chức tập luyện với cường độ và chất lượng cao nhất, tránh để xảy ra sai sót và điều chỉnh nhiều khi tổng duyệt. Đặc biệt, với các nội dung lớn phải rà soát để không chồng chéo với chương trình khác".

Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng đã chỉ đạo tại buổi làm việc ngày 2.5 tại Hà Nội với tập thể lãnh đạo Bộ VHTTDL về tiến độ thực hiện Chương trình nghệ thuật đặc biệt kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ. Cùng dự có các Thứ trưởng: Tạ Quang Đông, Trịnh Thị Thủy, Hoàng Đạo Cương và đại diện các Cục, Vụ, đơn vị chức năng thuộc Bộ VHTTDL.

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng đánh giá công tác tổ chức chương trình đến thời điểm này đã được chuẩn bị kỹ lưỡng, đáp ứng yêu cầu đặt ra

Sẽ kể câu chuyện xúc động và rất đỗi tự hào

Tại buổi làm việc, Thứ trưởng Tạ Quang Đông cho biết, Chương trình nghệ thuật kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ là sự kiện đặc biệt tri ân các anh hùng, liệt sĩ và những người có công với cách mạng, thể hiện đạo lý "uống nước nhớ nguồn" của dân tộc ta; đồng thời góp phần tăng cường giáo dục truyền thống cách mạng và trách nhiệm của các thế hệ, nhất là thế hệ trẻ đối với quê hương đất nước.

Chương trình mang đến cái nhìn toàn cảnh về Điện Biên từ chiến trường khốc liệt năm xưa; những thế hệ hôm nay đang chung sức dựng xây quê hương trong sự phát triển chung của đất nước với tinh thần "tự hào quá khứ, hướng tới tương lai", trân trọng giá trị của độc lập tự do, qua đó gửi đi thông điệp về khát vọng hòa bình cho nhân loại, do đó kịch bản chương trình đã được đầu tư kỹ lưỡng từ nội dung nghệ thuật đến hình thức thể hiện, phản ánh đúng quy mô và tầm vóc của sự kiện.

Đến thời điểm này, công tác thực hiện, kiểm tra, đôn đốc triển khai tổ chức chương trình; xây dựng phương án đón tiếp đại biểu, khách mời đã dần hoàn tất. Báo cáo về tiến độ thực hiện, Quyền Cục trưởng Cục Nghệ thuật Biểu diễn Trần Ly Ly cho biết, Chương trình nghệ thuật kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ với chủ đề *Điện Biên Phủ - Mốc vàng lịch sử* gồm 14 tiết mục, được chia làm 3 phần: *Toàn dân ra trận, Khúc tráng ca thế kỷ XX* và *Điểm hẹn hòa bình*. Các tiết mục nghệ thuật đa dạng, đan xen hồi tưởng quá khứ về chiến thắng "lừng lẫy năm châu" sẽ kể câu chuyện xúc động và rất đỗi tự hào về mảnh đất anh hùng ngay chính tại chiến trường ác liệt năm xưa.

Chương trình sử dụng công nghệ hiện đại, vẽ lại bức tranh toàn cảnh về Chiến dịch Điện Biên Phủ với sân khấu hoành tráng được đặt tại Quảng trường 7/5, TP Điện Biên Phủ, tỉnh Điện Biên. Các nghệ sĩ tham gia ngoài những gương mặt trẻ nổi tiếng hiện nay còn có thế hệ những nghệ sĩ từng là văn công biểu diễn trên chiến trường Điện Biên Phủ cách đây 70 năm, mang đến những hồi ức xúc động, hào hùng.

Hình ảnh những đoàn dân công dùng xe đạp thồ phục vụ Chiến dịch Điện Biên Phủ sẽ được tái hiện trong chương trình (ảnh tư liệu)

"Hôm nay 3.5 tại Điện Biên sẽ khớp tất cả các nhóm, ngày 4.5 sơ duyệt và đến ngày 5.5 sẽ tổng duyệt chương trình. Các tiết mục thể hiện khối đại đoàn kết các dân tộc, vẽ nên bức tranh đa sắc màu của Điện Biên - vùng đất có 19 dân tộc anh em cùng sinh sống. Trong đó có tiết mục được dàn dựng với những đoàn xe đạp thồ vận chuyển hàng cung cấp cho chiến dịch; Hình ảnh hàng trăm chiến sĩ kéo pháo vào mặt trận; Tái hiện trận Him Lam mở màn Chiến dịch Điện Biên Phủ. Trận thắng mở màn đã giáng một đòn nặng nề vào tinh thần của quân Pháp, đồng thời cổ vũ các chiến sĩ ta có thêm sức mạnh, củng cố niềm tin vào những trận đánh tiếp theo", Quyền Cục trưởng Cục Nghệ thuật Biểu diễn Trần Ly Ly cho biết.

Đảm bảo tính chính trị và nghệ thuật cao

Điện Biên Phủ - Mốc vàng lịch sử dự kiến thời lượng 90 phút, một số tác phẩm tiêu biểu được lựa chọn biểu diễn trong chương trình như: *Áo mùa đông, Giải phóng Điện Biên* (Đỗ Nhuận), *Chiến sĩ Việt Nam* (Văn Cao), *Lá cờ Đảng* (Văn An), *Tổ khúc hợp xướng Điện Biên* (Đàm Linh), *Hoan hô chiến sĩ Điện Biên* (Tố Hữu)... Đan xen giữa các tiết mục âm nhạc là những câu chuyện quá khứ, phân tích, đánh giá về Chiến thắng Điện Biên Phủ của những nhân chứng, nhà báo Việt Nam và quốc tế. Cùng với đó là các phóng sự: *Điện Biên Phủ - Nơi được chọn* trả lời câu hỏi tại sao cả Pháp và Việt Nam đều chọn Điện Biên Phủ làm trận quyết chiến để phân thắng bại; *Thiếu tướng Đỗ Văn Phúc - Tiếng kèn địch vận; Sự ủng hộ của những lực lượng yêu hòa bình*; clip *Điện Biên Phủ, cuộc chiến giữa hổ và voi...* Các đoạn cắt tư liệu cũng được sắp xếp như những cuộc đối thoại giữa hai đầu chiến tuyến, những bức thư, nhật ký… thể hiện niềm tin, sự lạc quan và khát vọng hòa bình.

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng đánh giá công tác tổ chức chương trình đến thời điểm này đã được chuẩn bị kỹ lưỡng, đáp ứng yêu cầu đặt ra. "*Điện Biên Phủ - Mốc vàng lịch sử* phải đảm bảo tính chính trị và nghệ thuật cao", Bộ trưởng nhấn mạnh và yêu cầu BTC cần tạo điều kiện cho đội ngũ văn nghệ sĩ tham gia đủ quân số. Đồng thời, các đơn vị của Bộ phải phối hợp chặt chẽ với tỉnh Điện Biên để làm tốt, an toàn công tác đón tiếp, lễ tân cũng như quá trình biểu diễn tại sự kiện. ■

Triển lãm tư liệu 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ

Chào mừng kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ (7.5.1945 - 7.5.2024), Sở TT&TT phối hợp Đường Sách TP.HCM tổ chức trưng bày tư liệu *70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ: Sức mạnh Việt Nam, tầm vóc thời đại* từ ngày 6 - 15.5. Triển lãm giới thiệu đến công chúng 30 tư liệu nhằm mang đến cho người xem cảm nhận sâu sắc về Chiến thắng Điện Biên Phủ, qua đó tôn vinh, tri ân những công lao, cống hiến của quân và dân ta, nhất là những chiến công, đóng góp to lớn của cán bộ, chiến sĩ trực tiếp tham gia Chiến dịch.

Bên cạnh giá trị tư liệu lịch sử giới thiệu đến công chúng, Hội Nhiếp ảnh TP.HCM cũng tổ chức triển lãm ảnh *Điện Biên Phủ: Xưa và nay* tại Đường Sách TP.HCM từ ngày 4 - 8.5 với khoảng 100 tác phẩm ghi lại những hình ảnh về sự đổi thay của Điện Biên Phủ qua thời gian.

ANH HUY

TP.HCM và Đắk Lắk phối hợp quảng bá nghệ thuật năm 2024

Sở VHTT TP.HCM và Sở VHTTDL tỉnh Đắk Lắk phối hợp tổ chức các hoạt động giao lưu quảng bá nghệ thuật năm 2024. Các chương trình thực hiện trong tháng 5 tại TP.HCM và trong tháng 11 tại tỉnh Đắk Lắk. Theo đó, mở đầu chuỗi hoạt động là chương trình ca, múa, nhạc dân tộc, nghệ thuật dân gian giới thiệu bản sắc văn hóa, nghệ thuật truyền thống… do Nhà hát Ca múa nhạc dân tộc Bông Sen (TP.HCM) phối hợp với Đoàn Ca múa nhạc dân tộc Đắk Lắk biểu diễn vào 19h30 ngày 3.5 tại Đường đi bộ Nguyễn Huệ và lúc 8h30 ngày 4.5 tại Bưu điện TP. Chương trình quảng bá nghệ thuật truyền thống do Nhà hát Cải lương Trần Hữu Trang phối hợp với Trung tâm Tổ chức Biểu diễn và Điện ảnh và Đoàn Ca múa nhạc dân tộc Đắk Lắk biểu diễn tại Nhà hát TP vở ca kịch *Khát vọng Đam San* lúc 19h30 ngày 4.5 và vở cải lương *Gia Định thành* lúc 19h30 ngày 5.5.

Cũng theo kế hoạch, vào tháng 11.2024, tại Đắk Lắk, Đoàn Ca múa nhạc dân tộc Đắk Lắk phối hợp Nhà hát Ca múa nhạc dân tộc Bông Sen tổ chức chương trình nghệ thuật giao lưu nhân kỷ niệm 120 năm thành lập tỉnh. Bên cạnh đó, trong nội dung phối hợp còn diễn ra hoạt động trao đổi, học tập kinh nghiệm về công tác bảo tồn và phát triển nghệ thuật truyền thống giữa các đơn vị văn hóa, nghệ thuật của TP.HCM và tỉnh Đắk Lắk.

THÙY TRANG

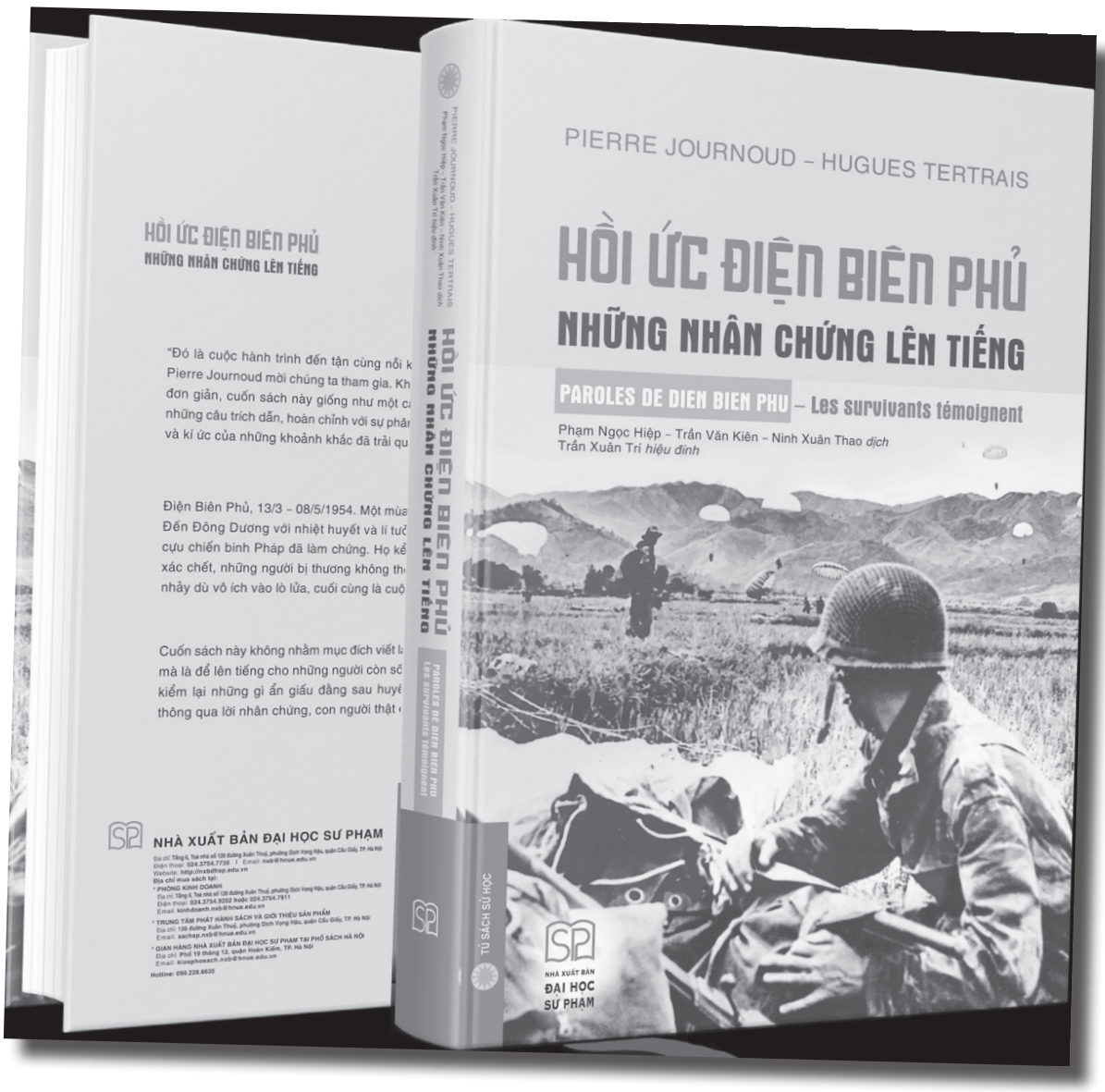
HỒI ỨC ĐIỆN BIÊN PHỦ:

Khi những **nhân chứng lên tiếng**

● **THANH SƠN**

Hướng tới kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ (7.5.1954 - 7.5.2024), Nxb Đại học Sư phạm giới thiệu tới bạn đọc cuốn sách *Hồi ức Điện Biên Phủ - Những nhân chứng lên tiếng*. Đây là kết quả nghiên cứu được thực hiện trong nhiều năm, dựa trên nguồn tài liệu phong phú của hai GS Sử học Pháp: Pierre Journoud và Hugues Tertrais, qua đó góp phần giúp bạn đọc trả lời những câu hỏi về Chiến dịch lịch sử này…

"Binh sĩ Pháp đã phải đối mặt với những gì và nghĩ sao về thất bại của Pháp ở tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ?"; "Nhận thức, đánh giá của họ về sức mạnh, ý chí của dân tộc Việt Nam như thế nào?"; "Phản ứng của chính quyền và dư luận Pháp đối với sự thất bại của người Pháp ở Điện Biên Phủ và đối với những binh sĩ Pháp trở về từ Đông Dương ra sao?"… là một số trong rất nhiều câu hỏi đã được đặt ra, và đoạn lược trích nội dung từ trang 263-267 dưới đây là lời kể của một số cựu binh Pháp về kỳ tích hậu cần của Việt Nam, điều quan trọng đã làm nên Chiến thắng Điện Biên Phủ, mà họ được chứng kiến.

Kỳ tích hậu cần

Ở Điện Biên Phủ, Quân đội Việt Nam có lực lượng hàng trăm nghìn binh lính và dân công, với sức mạnh pháo binh cùng vô số pháo phòng không. Tất cả đã được ngụy trang từ trước nhằm che mắt đối phương trong vòng vây với phạm vi chiến đấu ngày càng bị thu hẹp, người Pháp đã bị đánh lừa bởi sự nghi binh khéo léo của đối phương, về khả năng huy động và sử dụng một lực lượng lớn như vậy…

Trong Hội thảo "1954-2004: Trận chiến Điện Biên Phủ, giữa lịch sử và ký ức", GS Ngô Đăng Tri đã cung cấp những chi tiết rất thú vị về số lượng "đáng kể" của lực lượng Quân đội Nhân dân Việt Nam tại Điện Biên Phủ: 50.000 quân chia thành 4 đại đoàn Bộ binh (304, 308, 312 và 316); một đại đoàn Pháo binh 351 (gồm một trung đoàn pháo 105mm, một trung đoàn sơn pháo 75mm, ba tiểu đoàn pháo phòng không 37mm) và một trung đoàn Công binh. Quân đội Việt Nam sử dụng tổng cộng 316 khẩu pháo (pháo mặt đất, pháo phòng không và súng cối). Hơn 266.000 dân công đã được huy động để sửa chữa đường sá, bảo đảm vận chuyển lương thực, vũ khí, đạn dược ra mặt trận. Những con số này, nếu chính xác, sẽ vượt xa con số lớn nhất mà người Pháp ước tính trước đó. Bản thân các cựu chiến binh Pháp cũng chưa bao giờ lường trước được quân số như vậy!

Kỷ yếu do Hội Cựu chiến binh Điện Biên Phủ toàn quốc xuất bản nhân dịp kỷ niệm 40 năm trận Điện Biên Phủ (1994) đã đề cập một cách thận trọng con số 100.000 quân được Tướng Giáp sử dụng trong trận đánh, khi ông quyết định đưa các đại đoàn tấn công vào tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ từ ngày 13.3. Việc bất ngờ phát hiện ra khả năng tấn công của đối phương đã khiến binh lính của Liên hiệp Pháp chịu hậu quả nặng nề, điều này trái ngược hoàn toàn với việc họ đánh giá quá thấp đối thủ. Câu hỏi "làm thế nào để triển khai được những phương tiện đó?" vẫn luôn được không ít người đặt ra.

Tuy nhiên, các tù binh bị áp giải đến trại giam đã đưa ra câu trả lời trước sự ngạc nhiên của những người liên quan. Vừa khởi hành họ đã thất vọng khi phát hiện ra những vị trí cứ điểm có tính chiến lược đã bị đối phương chiếm giữ trong suốt trận chiến.

Đại úy Louis thực sự bàng hoàng khi ông cùng đoàn tù binh tiến đến sườn núi, ngay sau khi rời khu vực lòng chảo Điện Biên Phủ: *Chủ nhật, ngày 09.5. [...] Vượt qua hai điểm cao phủ đầy cỏ voi nữa là chúng tôi lên tới đỉnh. Thật là một sự trùng hợp ngẫu nhiên, khi đúng lúc đó mặt trời xuất hiện. Ánh mặt trời ngay lập tức xé toạc làn sương mù lơ lửng dưới chân, toàn bộ khu vực lòng chảo hiện ra trước mắt chúng tôi, chói lóa. Chúng tôi bị mê hoặc, bị khuất phục, bị tê liệt trước bức tranh toàn cảnh đang được chiêm ngưỡng. Trung tâm đề kháng với các cứ điểm Éliane và Dominique, phân khu Nam - Hồng Cúm với điểm tập kết quân hiện ra trước mắt chúng tôi một cách chi tiết nhất. Không gì có thể che giấu được ngay cả khi quan sát bằng mắt thường. Chúng tôi nhận ra rằng mọi chuyển động, cử chỉ nhỏ nhất của chúng tôi đều được theo dõi từ đầu đến cuối và chúng tôi không thể thực hiện bất cứ điều gì mà không bị phát hiện. Đây là một sự tàn khốc đối với chúng tôi. Chưa bao giờ có một người chỉ huy nào lại có một vị trí quan sát tốt như vậy, cho phép bao quát toàn bộ chiến trường trong tầm mắt. Và không còn gì phải bàn cãi nữa, việc sở hữu vị trí quan sát như vậy đối với Bộ Chỉ huy Việt Minh là một ưu thế lớn, mang tính quyết định trong trận chiến đấu cam go vừa diễn ra.*

Xe thồ đã chiến thắng máy bay!

Rồi khi đi thêm vài ki lô mét nữa, ông phát hiện ra một trong những điểm mấu chốt trong tổ chức hậu cần của đối phương, ông không khỏi khâm phục: *Chúng tôi đi tới một con đường thực sự do người Việt xây dựng hoàn toàn từ đầu, kể từ khi chúng tôi đến đóng quân tại Điện Biên Phủ. Đây là tuyến đường vành đai bắt đầu từ Tỉnh lộ 41, phục vụ cho trận chiến trên toàn bộ mặt trận phía Đông của khu vực lòng chảo Điện Biên Phủ. Hàng chục ngàn dân công, cả đàn ông, phụ nữ và trẻ em, đã làm việc ngày đêm không mệt mỏi ở đó. Và kết quả một lần nữa lại khiến chúng tôi kinh ngạc khi họ chỉ sử dụng những phương tiện thô sơ. Xe tải có thể dễ dàng di chuyển trên đó và nhờ vậy, những bộ phận tháo dời của khẩu pháo 105mm có thể được chuyên chở tới gần các vị trí bố trí. [...] Ở một số nơi, những quả đồi thực sự đã bạt đi - như tác phẩm của các vị thần Titan. Trước cảnh tượng đó, chúng tôi chết lặng!*

Con đường dọc theo đáy thung lũng phía dưới có dòng nước ầm ầm chảy xiết. Sau đó, chúng tôi bắt gặp những chiếc xe tải Molotova đầu tiên đi ngang qua, tất cả đều bật đèn sáng. Thùng xe bao phủ bởi những tấm phên (được đan từ nan tre), những cành cây mới cắt, biến mỗi chiếc xe tải thành một bụi cây thực sự không thể phát hiện được khi nhìn từ trên cao.

Cuối cùng, tám ngày sau, một lần nữa chúng tôi lại lóa mắt trước lực lượng dân công đang bận rộn làm đường: Chẳng bao lâu sau, chúng tôi tới một con đèo nằm giữa rừng rậm. Công việc xây dựng và bảo trì khiến chúng tôi một lần nữa câm nín không thể nói nên lời vì sốc. Con đường trải dài nhiều ki lô mét được bao phủ bởi các tấm ván làm từ những khúc gỗ lớn. Cọc nối được đặt trên các lối đi để giữ sàn cố định. Những đội dân công với hàng trăm người, chủ yếu là phụ nữ trong vùng, làm việc không mệt mỏi ở khu vực mà họ chịu trách nhiệm, trông như một đàn kiến được tổ chức hoàn hảo. Những người phụ nữ di chuyển qua lại giữa con đường và chân vách núi một cách phi thường và không ngừng nỗ lực hết sức để tải đá sỏi lên. Còn những người đàn ông thì lúi húi với những thân cây tìm được trong rừng.

Pierre Bonny cũng ngạc nhiên tương tự: *Băng qua đèo Pha Đin, chúng tôi bắt gặp một đoàn dân công dài tới tận cuối chân trời. Họ đẩy những chiếc xe đạp do Nhà máy Saint-Étienne sản xuất, trên bàn đạp, yên xe cho tới tay lái chất đầy những bao gạo và thùng đạn. Còn vô số người khác nhún nhảy bước đi với đôi quang gánh quẩy nặng trên vai. Đó là hình ảnh nổi bật về hệ thống hậu cần phương Đông! Các cơ quan tình báo Pháp đã ước tính trước khi trận chiến bùng nổ rằng, quân Việt Nam không có khả năng cung cấp lương thực và đạn dược từ các căn cứ nằm ở vùng đồng bằng cách Điện Biên Phủ 400km và huy động 40.000 quân chính quy cần thiết để bao vây một tập đoàn cứ điểm mạnh. Các cơ quan của Pháp cũng không tính đến số lượng đông đảo người dân của đất nước châu Á này, họ đã không tưởng tượng được rằng tất cả người dân đều chăm chỉ và cùng tham gia đóng góp. Dưới góc nhìn của một tù binh, tôi phát hiện ra một trong những chìa khóa quyết định tính hiệu quả của hệ tư tưởng cộng sản, đó là việc xóa bỏ lợi ích cá nhân vì lợi ích tập thể, cho dù đó là việc chấp nhận một cách tự phát hay là bị áp đặt đi chăng nữa.*

Công việc tỉ mỉ, kiên trì như loài kiến vốn chỉ có trong một thời đại khác từ xa xưa, là điều không thể tưởng tượng được đối với tư tưởng đương đại của người phương Tây, nhưng điều đó đã khiến cho sức mạnh cơ bắp chiến thắng được động cơ đốt trong và chiếc xe đạp cổ của Nhà máy Saint-Étienne đã chiến thắng được máy bay! ■

Kinh thành Huế **trong thi và họa**

● TS PHAN THANH HẢI

Năm 2016, *Thơ văn trên kiến trúc cung đình Huế* được UNESCO ghi danh là Di sản tư liệu thế giới khu vực châu Á - Thái Bình Dương, đó là một "kho tàng thơ" của các vị hoàng đế triều Nguyễn, trong đó có số lượng không nhỏ là của vua Thiệu Trị.

Năm 1997, nhóm chúng tôi gồm nhà nghiên cứu Phan Thuận An, Phạm Đức Thành Dũng, Nguyễn Phước Hải Trung và Phan Thanh Hải đã công bố tác phẩm *Thần kinh nhị thập cảnh - Thơ vua Thiệu Trị* do NXB Thuận Hóa ấn hành. Có thể nói, đây là tập sách đầu tiên giới thiệu về thi họa của vị hoàng đế tài hoa bậc nhất của triều Nguyễn, và có lẽ của cả nước ta trong thời quân chủ. *Thần kinh nhị thập cảnh* là chùm 20 bài thơ đề vịnh 20 cảnh đẹp của Kinh đô Huế theo sự nhìn nhận, bình chọn của nhà vua và triều đình hồi bấy giờ, mỗi cảnh đều có tranh minh họa, khắc in bằng mộc bản. Và cũng ngay từ hồi đó, triều Nguyễn đã nâng tầm các bức thi - họa này thành những tác phẩm độc lập, có giá trị cao như tranh gương, bảng đồng, bia đá…

Nhưng *Thần kinh nhị thập cảnh* chỉ là một bộ phận nhỏ trong một tập thi - họa đồ sộ có giá trị đặc biệt của hoàng đế Thiệu Trị: *Ngự đề đồ hội thi tập,* gồm 16 quyển với khoảng trên 1.000 trang. Bởi vậy, ngay sau khi xuất bản *Thần kinh nhị thập cảnh - Thơ vua Thiệu Trị*, chúng tôi vẫn mong muốn tiếp tục khảo cứu để giới thiệu các tác phẩm tiếp theo của hoàng đế Thiệu Trị và các vị hoàng đế triều Nguyễn. Đáng tiếc là ý định trên vẫn chưa thực hiện được…

Nhưng chúng tôi hết sức vui mừng khi nghe tin Ngự đề đồ hội thi tập được Viện Nghiên cứu Hán Nôm dịch thuật, giới thiệu trọn bộ, và càng vui hơn khi nay được cầm trên tay cuốn sách *Kinh thành trong thi họa - Hoàng đế Thiệu Trị và Ngự đề đồ hội thi tập* do Nguyễn Văn Phương, một học giả còn rất trẻ khảo cứu, dịch chú!

Tập sách "Kinh thành Huế trong thi họa - Hoàng đế Thiệu Trị và Ngự đề đồ hội thi tập"

Một công trình được chăm chút cẩn thận

Nghe tiếng Nguyễn Văn Phương từ lâu, nhưng mãi đầu năm trước tôi mới được gặp anh tại Hà Nội. Bất ngờ vì đó là một chàng thư sinh nho nhã, mặc bộ áo ngũ thân dệt từ the La Khê rất chuẩn và đẹp. Phương tặng tôi cuốn *Ngự chế Tài thành phụ tướng thi tập*, một tập thơ về bói toán dựa trên các quẻ Kinh Dịch của hoàng đế Thiệu Trị mà anh là dịch giả. Biết Phương say mê nghiên cứu về kinh điển Nho gia và thơ ngự chế triều Nguyễn, nhưng không ngờ còn rất trẻ mà anh đã có những thành tựu đáng khâm phục như vậy.

Ngự đề đồ hội thi tập gồm 16 quyển (2 quyển mục lục và 14 quyển ngự chế thi - họa), được Nội các tập hợp từ sáng tác của vua Thiệu Trị, sắp xếp, vẽ minh họa cho từng bài, đặt tên sách và xin khắc in từ tháng 5.1844. Đến tháng 6.1845, sách in xong và được nhà vua cho phép lưu hành.

Về nội dung, *Ngự đề đồ hội thi tập* gồm 3 phần: *Ngự đề danh thắng đồ hội thi tập* (quyển 1-8), gồm những bài thơ đề vịnh cảnh đẹp chốn cung cấm và một số danh thắng nổi tiếng của Kinh đô Huế; *Ngự đề cổ tích đồ hội thi tập* (quyển 9-10), gồm những bài thơ đề vịnh các tích cổ trong lịch sử Trung Quốc, thể hiện tinh thần giáo huấn hậu thế, làm tấm gương sáng cho cái học đế vương; Ngự đề nhân vật đồ hội thi tập (quyển 13-14), gồm những bài thơ vịnh tả sự vật, các loài hoa quả, muông thú, qua đó thể hiện thâm ý đưa giáo hóa vào thơ, dùng thơ để đào thục tính tình, di dưỡng tinh thần.

Do văn bản gốc hiện lưu trữ tại Viện Nghiên cứu Hán Nôm (bản A.1412/1-4 gồm 4 tập) đã không còn hai quyển 11 và 12 nên chưa rõ nội dung các cuốn này thuộc *Ngự đề cổ tích đồ hội thi tập* hay *Ngự đề nhân vật đồ hội thi tập*; hai quyển mục lục cũng đã mất nên không tiện để tra cứu.

Sách Kinh thành Huế trong thi họa - Hoàng đế Thiệu Trị và Ngự đề đồ hội thi tập do Nguyễn Văn Phương khảo cứu, dịch chú đã dịch, giới thiệu toàn bộ 12 quyển còn lại của bộ *Ngự đề đồ hội thi tập* gồm 910 trang. Theo đánh giá của tác giả trong quá trình khảo cứu, dịch chú, thì đây là bản in quan phương của triều đình nên chữ khắc in chân xác, đẹp và rất ít chữ sai. Sách in dày 456 trang, khổ 16x24cm, do NXB Khoa học Xã hội ấn hành cuối năm 2023. Điều đáng nói, đây là cuốn sách nằm trong bộ "Tùng thư Văn hóa Hán Nôm" của Viện Nghiên cứu Hán Nôm do PGS.TS Nguyễn Tuấn Cường chủ trì, bắt đầu giới thiệu từ năm 2020, được xếp là quyển số 8 trong số hơn chục quyển đã ấn hành của bộ sách giá trị này.

Không gian tọa đàm giới thiệu sách và triển lãm thư pháp *"Ngự đề đồ hội thi tập"*

Kinh thành Huế trong thi họa - Hoàng đế Thiệu Trị và Ngự đề đồ hội thi tập gồm 3 phần: Phần I giới thiệu về tác giả và tác phẩm (từ trang 13-61); Phần II là nội dung chính của *Ngự đề đồ hội thi tập*, giới thiệu 153 bài thơ của vua Thiệu Trị, gồm cả phần nguyên bản chữ Hán, phiên âm và dịch nghĩa; Phần III là phụ lục hơn 100 trang, giới thiệu một số trang bản in của bộ *Ngự đề đồ hội thi tập* từ mộc bản cùng một số hình ảnh tranh gương minh họa thơ ngự chế của hoàng đế Thiệu Trị còn lưu giữ đến nay…

Nhìn chung đây là công trình được tác giả chăm chút cẩn thận, các bài thơ bao gồm phần lời dẫn đều được dịch và chú giải công phu. Tuy các bài thơ mới chỉ có phần dịch nghĩa, nhưng tác giả đều chú ý lựa chọn ngôn từ sao cho vừa sát nghĩa vừa giàu chất thơ. Phần phụ lục có giá trị tham khảo tốt.

Dấu son điểm tô cho nền thịnh trị

Có thể nói, như nhận xét của chính tác giả, tập thơ *Ngự đề đồ hội thi tập* là sự thể hiện một cách khéo léo tư tưởng, vị thế vị quân vương cần chính, thương dân. Luôn ý thức vai trò làm chủ quốc gia, dẫu là trong khi ngâm vịnh. Hơn thế, tập thơ còn là một dấu son điểm tô cho nền thịnh trị, mang trong đó khí tượng của một thái bình thiên tử.

Ngự đề đồ hội thi tập với đặc điểm độc đáo là sự kết hợp giữa thi và họa, cũng chính là một nguồn tư liệu quý giá minh chứng cho sự phát triển văn hóa nghệ thuật đạt đến đỉnh cao của một vương triều. Những bức tranh vẽ lại cảnh đẹp của Kinh đô Huế dù ít nhiều mang tính ước lệ nhưng vẫn có những nét chân thực, nếu hiểu được nguyên tắc của loại tranh này, chúng ta hoàn toàn có thể hình dung được cảnh vàng son diễm lệ và phong khí thái bình thịnh vượng của chốn Đế đô mà người đời nay không thể chứng kiến hay trải nghiệm.

Theo nghiên cứu của chúng tôi, tất cả tranh gương cung đình còn được bảo tồn hiện nay với số lượng chừng hơn 80 bức, đều là tranh minh họa các cảnh đẹp, cổ tích hay nhân vật, sự vật lấy từ *Ngự đề đồ hội thi tập*. Đây là điều rất đáng mừng, vì không chỉ giúp ta hiểu biết đầy đủ hơn về các tác phẩm thi họa của hoàng đế Thiệu Trị nói riêng, của thời quân chủ nói chung, mà còn là nguồn tư liệu quý hỗ trợ cho việc nghiên cứu phục hồi các di tích, thắng cảnh của Cố đô Huế.

Để quảng bá tập sách quý này, vào ngày 21.1.2024, tác giả Nguyễn Văn Phương cùng bằng hữu thân thiết là những nhà nghiên cứu văn hóa Hán Nôm, những nhà thư pháp tại Thủ đô Hà Nội đã phối hợp với GS.TS Thái Kim Lan cùng sự hỗ trợ của Sở VH&TT Thừa Thiên Huế đã tổ chức buổi Giới thiệu sách cùng một triển lãm thư pháp về *Ngự đề đồ hội thi tập* tại Điểm hẹn Liên văn hóa - Lan Viên Cố Tích, cơ sở II (94-96-98 Bạch Đằng, TP Huế). Buổi giới thiệu và tọa đàm về cuốn sách kèm theo triển lãm thư pháp tuyệt đẹp và phong phú, do hơn 10 nhà thư pháp đến từ Hà Nội phối hợp thực hiện đã thu hút sự quan tâm của đông đảo các nhà nghiên cứu lịch sử, văn hóa. Có không ít điều thú vị về nghệ thuật thư pháp và những câu chuyện xung quanh cuộc đời, sự nghiệp của vị thi sĩ, hoàng đế tài hoa - vua Thiệu Trị đã được chia sẻ, thảo luận, tạo nên một buổi sinh hoạt học thuật bổ ích, lý thú.

Có thể khẳng định, *Kinh thành Huế trong thi họa - Hoàng đế Thiệu Trị và Ngự đề đồ hội thi tập* là một tập sách quý, rất đáng để các nhà nghiên cứu về lịch sử văn hóa, các bạn sinh viên hay tất cả những ai yêu văn học cổ tìm mua, đọc và dùng để nghiên cứu lâu dài. Dĩ nhiên, đối với những người yêu văn hóa truyền thống Việt Nam thì tập sách lại càng đáng quý và đáng trân trọng.■

Giới trẻ cần trang bị kỹ năng "chữa lành" đúng cách

● THANH MAI

"Chữa lành", cụm từ mới xuất hiện thời gian gần đây và ngay lập tức đã trở thành trào lưu phổ biến của giới trẻ. Cứ mỗi khi căng thẳng, áp lực hay mất định hướng, nhiều người lại loay hoay tìm cách "chữa lành" nhằm cân bằng lại cuộc sống. Tuy nhiên, liệu đây có phải là phương pháp điều trị các tổn thương tâm lý hay chỉ là cách để họ trốn tránh cuộc sống thực tại?

Hiểu đúng về trào lưu "chữa lành"

Chỉ cần lên mạng gõ cụm từ "chữa lành", "healing", Google sẽ cho ra hơn 2 tỉ kết quả trong vòng 0,23 giây. Lướt một vòng mạng xã hội, chúng ta dễ dàng bắt gặp từ "bộ phim chữa lành", "cuốn sách chữa lành", "âm nhạc chữa lành", "du lịch chữa lành"... cho đến "cách chữa lành tâm hồn", "cách chữa lành vết thương tâm lý"…

Healing (chữa lành) xuất hiện sau đại dịch Covid-19, là thuật ngữ thể hiện sự hàn gắn, xoa dịu, chuyển hóa cảm xúc, suy nghĩ tiêu cực, bất an để trở về trạng thái an yên, mãn nguyện. Từ đó, giúp mỗi người tiếp tục tìm được niềm vui, ý nghĩa sống.

Nhà tâm thần học người Thụy Sĩ Carl Jung cho rằng, chúng ta có thể sẽ có những vết thương của quá khứ cần được chữa lành. Bởi nếu không kịp thời xử lý, nó có thể trở thành "vết sẹo", kìm kẹp thế giới quan của chúng ta về bản thân, ảnh hưởng đến năng lực cảm nhận hạnh phúc của mỗi người.

Việc người trẻ tìm mọi cách để "chữa lành" cho thấy dấu hiệu tích cực khi họ bắt đầu có nhận thức và quan tâm đến sức khỏe tinh thần của mình. Theo thống kê của Viện Sức khỏe tâm thần (Bệnh viện Bạch Mai), khoảng 30% dân số Việt Nam có rối loạn tâm thần, trong đó tỷ lệ trầm cảm chiếm 25%. Đặc biệt, số lượng học sinh, sinh viên nói riêng và người trẻ nói chung rơi vào tình trạng trầm cảm chiếm đại đa số.

Dễ nhận thấy, Gen Z (1997-2012) là nhóm đối tượng phải chịu nhiều tổn thương tâm lý và áp lực hơn các thế hệ khác. Dù được biết đến là một thế hệ dư giả về vật chất, đầy đủ về giải trí, tinh thần, kết nối xã hội rộng mở, nhưng chính nhịp sống hiện đại gấp gáp đã đặt ra nhiều áp lực và đòi hỏi cho mỗi người. Từ áp lực gia đình, phải thành công, giàu có cho đến áp lực đồng trang lứa, phải giỏi, phải đẹp hơn… Đặc biệt, sự phát triển nhanh chóng của Internet đã dẫn đến thay đổi lớn trong các mối quan hệ, sự tương tác ảo tăng lên, giới trẻ tiếp cận với thế giới chỉ bằng những "cú chạm". Cuộc sống thuận tiện khiến họ dễ thoả mãn nhưng cũng dễ thất vọng nếu không đạt được mục đích…

Nguyễn Hương Nguyên, sinh viên năm 3 Trường ĐH KHXH&NV, sinh ra ở thành thị, lớn lên trong cuộc sống đủ đầy. Thế nhưng Nguyên luôn trong trạng thái căng thẳng từ việc học tập đến các mối quan hệ xã hội. "Mình lựa chọn chữa lành mỗi khi cảm thấy bản thân mất cân bằng về mặt cảm xúc và chúng ảnh hưởng đến hiệu quả công việc cũng như sự giao tiếp xã hội. Để phục hồi lại trạng thái tâm lý, việc đầu tiên mình làm là chuyển điện thoại sang chế độ "không làm phiền" và đặt cho bản thân những câu hỏi "vì sao" để từ đó nhận ra muộn phiền đến từ đâu, mức độ nghiêm trọng của vấn đề như thế nào. Nếu chưa chiêm nghiệm ra được, mình thường nghe podcast hay các bài pháp thoại về triết học Phật giáo", Hương Nguyên cho biết.

Được lắng nghe, trải nghiệm và truyền cảm hứng từ những tấm gương tích cực sẽ giúp giới trẻ có thêm định hướng đúng đắn (Trong ảnh: Triển lãm ảnh "Dám sống một cuộc đời rực rỡ" của nhà báo, đạo diễn Nguyễn Bông Mai tại Bảo tàng Phụ nữ Việt Nam)

Cảnh báo việc lựa chọn dịch vụ tư vấn tâm lý

"Hiện nay, không ít người sau những tổn thương tâm lý đã tìm đến các khóa học để "chữa lành" vết thương. Đây là môi trường kinh doanh béo bở nên rất nhiều khóa học được mở ra mà không có sự kiểm duyệt của cơ quan chức năng. Trên thực tế, nhận thức của người dân Việt Nam về sức khỏe tâm thần còn thấp, chất lượng dịch vụ chăm sóc sức khỏe cũng chưa thực sự phát triển, nhiều người do lo ngại bị gọi là "điên" nên không muốn gặp bác sĩ tâm thần đã tìm kiếm giải pháp ở nơi khác… Đây là một phần lý do khiến các khóa học "chữa lành" mọc lên như nấm sau mưa. Do vậy, người có vấn đề về sức khỏe tinh thần thì không chỉ cá nhân họ mà cả người thân cũng cần có sự tác động để cùng lựa chọn dịch vụ khám chữa bệnh một cách cẩn thận, thay vì mắc bẫy những nơi lợi dụng kiếm tiền". **(PGS.TS Trịnh Hòa Bình)**

ĐÀO ANH *ghi*

Tự trang bị kỹ năng "chữa lành"

Không thể phủ nhận, vai trò của "chữa lành" khiến nhiều người tự xoa dịu được vết thương tâm lý, thoát khỏi rối loạn, trầm cảm, lo âu... Nhưng đáng tiếc thay, "chữa lành" cũng đang bị một bộ phận người trẻ lạm dụng. Nhiều bạn hở chút than vãn mệt mỏi, áp lực nhưng đi liền sau đó là đăng lên mạng xã hội ảnh check-in thụ hưởng tại một khu du lịch nào đó, kèm theo lời nhắn "mỏi mệt quá thì chạy trốn thôi".

Thực tế, trong cuộc sống ai cũng có những lúc gặp khó khăn, bất trắc, thậm chí là bất hạnh. Tuy nhiên, niềm đau, nỗi buồn là một phần tất yếu của cuộc sống, nó giúp ta vững vàng và trưởng thành hơn. Ở độ tuổi căng tràn nhiệt huyết, lẽ ra người trẻ phải "bùng nổ" để khẳng định bản thân, đằng này nhiều bạn không bệnh tật gì, thậm chí đang là gánh nặng của gia đình, nhưng lại mang tâm lý chán chường, mệt mỏi, muốn rút lui rồi tự huyễn hoặc bản thân bị những tổn thương cần được "chữa lành"… Đây là biểu hiện của tư duy sống ảo, không phản ánh tâm lý thật của người đang gặp bế tắc về tinh thần.

Tìm lại sự cân bằng là nhu cầu tự nhiên và cần thiết trong hành trình trưởng thành của mỗi con người. Tuy vậy, chúng ta cần phải hiểu rõ "chữa lành", tránh lợi dụng để sống buông thả, lười biếng, thỏa hiệp với những khó khăn trong cuộc sống. "Mỗi cá nhân cần tự trang bị cho mình kỹ năng quản lý cảm xúc và cách giải quyết khủng hoảng". ThS Phạm Nguyễn Ngọc Nguyên, người có 5 năm kinh nghiệm tại Viện Sức khỏe tâm thần và Trung tâm hỗ trợ gia đình của Chính phủ Singapore chia sẻ.

Chuyên gia này cũng cho hay, người trẻ có thể thử áp dụng mô hình P-E-R-M-A để làm lành các xung đột nội tâm, trong đó P (Positive emotions) là cố gắng duy trì các cảm xúc tích cực; E (Engagement) là dành thời gian cho những điều khiến ta hứng thú; R (Relationship) là tìm đến những mối quan hệ có chất lượng; M (Meaning) là nhận diện được ý nghĩa của những hành động hằng ngày và A (Achievement) là tạo ra cho mình nhiều hơn những khoảnh khắc hoàn thành một cam kết, ví dụ dù rất mệt nhưng vẫn tập thể dục 5 phút một ngày, dù buồn chán nhưng vẫn phải ăn uống đầy đủ…

Để làm lành tâm hồn đang tổn thương, liều thuốc tốt nhất là "làm bạn với chính mình", ngay cả bản thân cũng không biết tự chăm sóc thì không ai có thể giúp ta được. Nếu cố gắng mà vẫn không thể vượt qua, người trẻ nên gặp chuyên gia trị liệu tâm lý đáng tin cậy để được tư vấn, hỗ trợ, tránh tiền mất tật mang, "không lành còn thêm rách". ■

THÔNG BÁO BẢO VỆ LUẬN ÁN TIẾN SĨ

Trường Đại học Thể dục thể thao Bắc Ninh tổ chức bảo vệ luận án tiến sĩ cấp Trường cho nghiên cứu sinh **Bùi Trọng Duy** về đề tài: ***"Xây dựng chương trình tập luyện ngoại khóa môn Võ cổ truyền Bình Định cho học sinh THPT các huyện miền núi tỉnh Bình Định".***

Ngành: **Giáo dục học**

Mã số: **9140101**

Thời gian: **8h ngày 15 tháng 5 năm 2024**

Địa điểm: **Hội trường tầng 3 Thư viện Trường Đại học TDTT Bắc Ninh - phường Trang Hạ - thị xã Từ Sơn - tỉnh Bắc Ninh**

Kính mời các đồng chí quan tâm tới dự!

CHUYỆN VỀ NHỮNG NGƯỜI "GIEO HẠT"

Bài 2: Nơi nảy mầm xanh tươi

● Bài, ảnh: THU SÂM - LÊ HOÀN

Ngoài những người "vác tù và hàng tổng" đang hằng ngày, hằng giờ phát triển phong trào thể thao cho mọi người tại các địa phương, trong hành trình của mình, PV *Văn Hóa* cũng đã có nhiều chuyến đi thực tế đến các mô hình điểm về thể thao mà nhờ đó đã góp phần giảm thiểu được nạn đuối nước, giúp người dân địa phương rèn luyện thể thao nâng cao sức khỏe.

Góp phần giảm thiểu tai nạn đuối nước

Tại Bình Dương, chúng tôi đến trung tâm thể thao của Công ty cổ phần phát triển Tiên Phong. Từ mô hình này và nhiều mô hình tiêu biểu khác đã giúp cho việc phổ cập bơi, phòng chống đuối nước và phong trào tập luyện thể thao của người dân địa phương phát triển. Giám đốc của Công ty này còn rất trẻ, từ hướng dẫn viên bơi tự do, Cao Sỹ Hồng Quang đã thắp lên mong muốn thành lập được một CLB dạy bơi để giảm thiểu tai nạn thương tâm vì đuối nước ở địa phương.

"Bình Dương với nhiều khu công nghiệp nên cũng có nhiều người dân từ nơi khác đến đây làm công nhân, sinh sống. Vì thế điều kiện chăm sóc các em còn chưa tốt. Đó cũng là nguyên nhân dẫn đến nhiều vụ đuối nước mà nạn nhân là các em còn đeo khăn quàng đỏ. Thông tin về các vụ việc đau lòng đó cứ "ám ảnh" và tôi mong ước làm được điều gì đó để giảm thiểu các vụ đuối nước. Khi làm hướng dẫn bơi, tôi cũng thấy được rằng khả năng đuối nước với trẻ em tự kỷ là khá cao nên ban đầu tôi bắt đầu dạy bơi miễn phí cho nhóm này. Nhưng nhiều hồ bơi không cho tôi thuê địa điểm vì việc dạy cho trẻ tự kỷ khá khó khăn, nên sau này tôi quyết tâm tìm hồ bơi thuê riêng để dạy rồi từ đó phát triển dần lên và dạy bơi cho cộng đồng", Cao Sỹ Hồng Quang chia sẻ.

Tuy nhiên khó khăn đến với Hồng Quang khi anh vừa thuê được địa điểm thì cũng là lúc đại dịch Covid-19 ập đến. Lao đao trong khó khăn mất mấy năm vì đại dịch nhưng nhiệt huyết và quyết tâm không làm Quang bỏ cuộc. Đại dịch suy giảm, Hồng Quang tiếp tục tìm kiếm thêm các nhà đầu tư để cùng nhau gây dựng hồ tập bơi phòng, chống đuối nước, bắt đầu dạy cho các em từ 3 tuổi. Thu hút được nhiều trẻ em đến học, mô hình đào tạo này cũng nhận được sự hỗ trợ của Sở VHTTDL, Sở GD&ĐT tỉnh Bình Dương để phối hợp phổ cập bơi cho các em học sinh. Giờ thì CLB bơi của Tiên Phong đã thu hút được đông đảo học sinh, mỗi tháng có từ 1.600 - 2.000 học sinh phổ cập bơi trường học đến CLB tập luyện và phong trào tập bơi, phòng chống đuối nước của tỉnh Bình Dương cũng ngày càng phát triển từ những mô hình như vậy.

Một buổi học bơi của các em nhỏ tại hồ bơi Tiên Phong

Đến Bình Dương, nhóm PV Báo *Văn Hóa* cũng đã có sự ngạc nhiên đầy thú vị khi đến với Trung tâm thể thao cộng đồng thành phố mới Bình Dương. Đây là một khu phức hợp thể thao hiện đại có nhiều bể bơi, sân tennis, sân bóng rổ, sân bóng đá mini, sân cầu lông… Theo ông Lắm Vĩnh Phí, Giám đốc Công ty cổ phần Kinh doanh và Thể thao Bình Dương, Trung tâm này do Becamex đầu tư nhằm phục vụ cho cộng đồng, nhất là công nhân tại các khu công nghiệp có điều kiện tập luyện thể thao, tăng cường sức khỏe sau những giờ lao động căng thẳng.

"Vì dân cư xung quanh trung tâm thể thao đa số là các anh chị em công nhân có mức thu nhập chưa cao, nên chúng tôi đã lựa chọn các môn và đưa ra các mức giá phù hợp để họ có thể đáp ứng được. Chẳng hạn như với môn bóng đá, tiền thuê sân chỉ là 200.000 đồng/giờ, mỗi sân có ít nhất 10 người cùng chơi, chia ra tối đa chỉ là 20.000 đồng/người; hồ bơi cũng phục vụ khách với mức giá chỉ từ 25.000 - 30.000 đồng/lượt; sân bóng rổ 20.000 đồng/lượt, giá thuê cho sinh viên là 15.000 đồng/lượt không giới hạn thời gian tập luyện nên dù có thu nhập chưa cao, các anh chị em công nhân vẫn có thể thuê được. Khoảng 3 năm trước, Trung tâm cũng bắt đầu chương trình phổ cập môn quần vợt trong cộng đồng và miễn phí toàn bộ trong 2 năm. Và kết quả của chương trình này là phong trào tập luyện quần vợt của Bình Dương phát triển rộng khắp", ông Lắm Vĩnh Phí chia sẻ.

Phó Giám đốc Sở VHTTDL tỉnh Bình Dương Cao Văn Chóng cho biết, phong trào rèn luyện thể thao cho mọi người ở Bình Dương hiện đang phát triển sâu rộng cũng nhờ sự đóng góp của những đơn vị như Trung tâm thể thao Tiên Phong, Trung tâm thể thao cộng đồng thành phố mới Bình Dương và nhiều mô hình khác. "Từ những mô hình điểm này đã giúp giảm thiểu tỉ lệ đuối nước tại địa phương và giúp người dân, công nhân lao động trong đó có các chuyên gia người nước ngoài và các em học sinh rèn luyện thể thao nâng cao sức khỏe. Sở VHTTDL tỉnh Bình Dương cũng đang phối hợp, hỗ trợ để các mô hình này phát huy hiệu quả", ông Cao Văn Chóng nhấn mạnh.

Bóng rổ là một trong những môn được các em học sinh yêu thích tại CLB Thể thao học đường quận Phú Nhuận

"Ngôi nhà thứ hai" của các em học sinh

Tọa lạc trên đường Hoàng Việt (phường 10, quận Phú Nhuận, TP.HCM), CLB Thể thao học đường quận Phú Nhuận được hoàn thành vào năm 2012 với diện tích trên 3.200m², tổng kinh phí đầu tư là 25 tỉ đồng. Thời điểm CLB mới đi vào hoạt động, nơi đây là địa điểm tập luyện quen thuộc của các em học sinh và người dân trong và ngoài quận ở 9 môn thể thao: Điền kinh, bóng bàn, bóng đá mini, bóng rổ, cầu lông, cờ vua, cờ tướng, Taekwondo, Karate.

Đến hiện tại, CLB đã phát triển thêm nhiều môn thể thao mới, đáp ứng nhu cầu tập luyện ngày càng tăng cao như Vovinam, Aikido, võ tự vệ, Yoga, thể dục thẩm mỹ, Gym. Ban chủ nhiệm CLB cho biết, hiện tại bình quân một ngày CLB đón nhận hơn 700 lượt người tập luyện (đa số là các em học sinh Tiểu học và THCS), con số này cao hơn khi là dịp cuối tuần và hè.

Ông Phan Huy Thiết, Chủ Nhiệm CLB Thể thao học đường quận Phú Nhuận cho biết: "Chúng tôi muốn các em học sinh đến đây và xem CLB như là "ngôi nhà thứ hai" của mình. Không chỉ là nơi tập luyện thể thao mà CLB còn là nơi để các em gặp gỡ, có thêm nhiều bạn mới, tăng cường khả năng giao tiếp. Tất nhiên yếu tố quan trọng nhất vẫn là lợi ích về sức khỏe. Là phụ huynh, ai cũng muốn con mình được khỏe mạnh, được vui vẻ và hoà nhập tốt với cộng đồng. Thấu hiểu điều này, chúng tôi không ngừng tạo điều kiện cho các em đến CLB và tập luyện một cách tốt nhất, hiệu quả nhất".

Ngoài việc hướng dẫn tập luyện, CLB còn tổ chức nhiều hội thao cho học viên, giúp các em thi đấu cọ xát nhiều hơn và có một sân chơi lành mạnh sau giờ học văn hóa. Đặc biệt vào dịp hè, Ban chủ nhiệm CLB chủ động làm mới hoạt động, phương thức tổ chức thực hiện sao cho phù hợp với học viên, người dân. Phong trào tập luyện thể dục thể thao thường xuyên với đối tượng thanh thiếu niên, học sinh trong quận tại CLB còn tạo nguồn vận động viên dồi dào để công tác tuyển chọn năng khiếu của các bộ môn. Kết quả đạt được tại các giải học sinh cấp thành phố dần chuyển biến tích cực kể từ khi CLB ra đời và đi vào hoạt động.

Không chỉ là điểm đến quen thuộc của các em học sinh và người dân, CLB còn là "ngôi nhà thứ hai" của các em nhỏ tại Trường chuyên biệt Niềm Tin quận Phú Nhuận, giúp các em được vui chơi, giải trí, được tham gia các hoạt động thể dục thể thao, có cơ hội rèn luyện, phát triển thêm về thể chất, tinh thần và trí lực.

Với thể thao Việt Nam, những mô hình điểm nêu trên đã góp phần không nhỏ vào việc thực hiện mục tiêu của nền thể thao cách mạng là chăm lo sức khỏe cho nhân dân. Và từ đây bao ước mơ, khát vọng cống hiến cho thể thao, cho đất nước đã nảy mầm xanh tươi tốt… ■

(Còn tiếp)

Cầu lông tích cực chuẩn bị cho Olympic

● T.SÂM

Cầu lông Việt Nam vừa đón nhận tin vui khi có 2 VĐV chính thức đoạt vé dự Olympic Paris 2024 là Nguyễn Thùy Linh và Lê Đức Phát. Đây là lần thứ 2 trong lịch sử, Cầu lông Việt Nam có tới 2 VĐV giành vé đến Olympic. Trước đó tại Olympic Rio 2016 là tay vợt Nguyễn Tiến Minh và Vũ Thị Trang.

Đoạt được vé đã khó, nhưng làm sao để thi đấu tốt tại Olympic - nơi tập trung đầy đủ các tay vợt đỉnh cao của thế giới, sẽ là câu chuyện không hề đơn giản. Hiện Thùy Linh và Đức Phát đang là 2 tay vợt hàng đầu của Cầu lông Việt Nam và được tập trung đầu tư cho các mục tiêu lớn. Ông Khoa Trung Kiên, phụ trách môn Cầu lông, Cục Thể dục thể thao cho biết, để chuẩn bị cho Olympic sắp tới, Thùy Linh và Đức Phát sẽ được tham gia một số giải đấu trong hệ thống World Tour, như

Tay vợt Lê Đức Phát trở thành VĐV thứ 10 giành vé dự Olympic cho Thể thao Việt Nam

với Linh sẽ là các giải thuộc hệ thống BWF World Tour Super 300, 500, 750 và 1.000. Trong khi đó Đức Phát sẽ tham dự các giải ở cấp thấp hơn thuộc hệ thống này là 100, 300…

Dưới sự dẫn dắt của chuyên gia dày dặn kinh nghiệm Hariawan Hong (Indonesia), hiện Thùy Linh, Đức Phát và các đồng đội ở đội tuyển Cầu lông quốc gia đang tập luyện trong môi trường xanh, sạch, đẹp tại Trung tâm đào tạo VĐV Trường Đại học TDTT Bắc Ninh. Trao đổi với *Văn Hóa*, Hiệu trưởng Trường Đại học TDTT Bắc Ninh Nguyễn Văn Phúc cho biết, Trung tâm của Trường đang đào tạo, tập huấn khoảng 200 VĐV trong đó có những VĐV trọng điểm của Thể thao Việt Nam như Thùy Linh và Đức Phát. "Thành tích giành vé chính thức đến Olympic của 2 VĐV là đáng để ghi nhận. Trong thời gian tới nhà trường sẽ tiếp tục tạo điều kiện thuận lợi để Thùy Linh và Đức Phát được tập huấn tốt nhất chuẩn bị cho Olympic", ông Nguyễn Văn Phúc cho biết.

HLV Ngô Trung Dũng cung cấp thêm thông tin, Thùy Linh và Đức Phát sẽ tham gia các giải đấu trong tháng 5 và tháng 6 để tích điểm và cải thiện trình độ. Ngày 5.7, Liên đoàn Cầu lông thế giới sẽ chốt lại danh sách hạt giống dự Olympic. Vì vậy Thùy Linh đang gấp rút chuẩn bị cho mục tiêu lọt vào nhóm hạt giống, để tránh gặp các đối thủ mạnh, tại Đại hội thể thao lớn nhất thế giới. Tay vợt nữ số 1 của Việt Nam Nguyễn Thùy Linh hiện đứng thứ 17/36 VĐV (33 suất chính thức và 3 suất đặc cách) được tham dự Olympic với 48.350 điểm. Việc cải thiện vị trí để tiến lên 5 bậc trên bảng xếp hạng quả là không dễ dàng gì, nhất là khi các đối thủ của cô đều mạnh. Tuy vậy, Thùy Linh vẫn đang phấn đấu cho mục tiêu cao nhất để quyết tâm thi đấu tốt hơn tại kỳ Olympic lần thứ 2 cô giành vé tham dự. Trong khi đó tay vợt Lê Đức Phát đứng thứ 34 trong số 39 tay vợt (35 suất chính thức và 4 suất đặc cách) được đến tranh tài tại thế vận hội với 23.630 điểm.

Ông Khoa Trung Kiên cho biết, Thùy Linh sẽ có sự đồng hành của chuyên gia người Indonesia trong khi đó Phát sẽ được tính toán để phối hợp cùng địa phương cử thêm HLV đi cùng tại các giải đấu sắp tới, nhằm mục tiêu chuẩn bị tốt nhất cho Olympic.■

Phát triển bóng đá trẻ nhìn từ giải U23 châu Á

● NGỌC TRUNG

Hành trình của U23 Việt Nam tại giải U23 châu Á 2024 đã khép lại tại vòng tứ kết, kết quả không bất ngờ nhưng cũng chẳng có gì đáng thất vọng. Tuy nhiên, từ giải đấu đang diễn ra tại Qatar lại đưa ra những kiến giải thú vị cho công tác phát triển bóng đá trẻ tại Việt Nam.

Trước tiên, cần thẳng thắn nhìn nhận thực tế là đội tuyển U23 Việt Nam tham dự giải U23 châu Á chưa hề hoàn thiện. HLV Hoàng Anh Tuấn chỉ được bổ nhiệm vài ngày trước giải và có thời gian ngắn để ráp đội hình. Không chỉ vậy, đa số tuyển thủ đều thiếu kinh nghiệm và chưa "nóng máy" vì thời gian thi đấu tại giải trong nước rất hạn chế.

Hệ quả là đội tuyển U23 Việt Nam có không ít tình huống khiến khán giả cười ra nước mắt vì sự thiếu ăn ý hoặc thiếu tự tin. Nếu có sự chuẩn bị chỉn chu hơn, các tuyển thủ dày dạn kinh nghiệm trận mạc hơn, chắc chắn thầy trò Hoàng Anh Tuấn có nhiều cơ hội tiến xa hơn. Thực tế tại giải, U23 Việt Nam càng thi đấu càng tiến bộ và trận thua Iraq tại tứ kết là thua theo kiểu tình huống chứ không hề lép vế. Đáng nói, những đội bóng thi đấu thành công tại giải U23 châu Á 2024, là gợi ý để đưa ra những kiến giải cho công tác phát triển bóng đá trẻ.

Đầu tiên phải đề cập đến U23 Indonesia. Bị xếp vào nhóm hạt giống cuối cùng, thầy trò HLV Shin Tae Yong trải qua hành trình đầy thần kỳ để lọt vào tới bán kết lần đầu tiên trong lịch sử. Tại vòng bảng, đội bóng xứ vạn đảo lần lượt vượt qua hai đối thủ trên cơ là Australia và Jordan. Đến tứ kết, "Quái điểu Garuda" làm nức lòng hàng trăm triệu người hâm mộ nhiệt thành tại quê nhà bằng chiến thắng oanh liệt trước gã khổng lồ Hàn Quốc. Bên cạnh kết quả là những màn trình diễn tự tin, đẹp mắt và thăng hoa khiến mọi đối thủ phải ngỡ ngàng.

U23 Indonesina chỉ chấp nhận dừng chân khi phải đụng độ Uzbekistan, cái tên cũng thi đấu rất thành công để lần thứ ba chỉ trong bốn kỳ U23 châu Á gần nhất lọt vào tới trận chung kết. Nếu thầy trò Shin Tae Yong là hiện tượng, thì đương kim á quân U23 Uzbekistan khẳng định sức mạnh áp đảo suốt hành trình vào chung kết, với thành tích toàn thắng 5 trận, 14 lần làm tung lưới đối phương và chưa phải nhận bất cứ bàn thua nào. Vậy đâu là công thức để Indonesia và Uzbekistan gặt hái thành công?

Bóng đá Indonesia đang tiến bộ rất nhanh một phần nhờ chính sách nhập tịch. Không chỉ đội tuyển U23 mà cả đội tuyển quốc gia đều mạnh lên trông thấy nhờ sự hiện diện của nhiều cầu thủ Indonesia đang chinh chiến khắp nơi, bao gồm những giải đấu nổi danh tại châu Âu. Chẳng hạn như trong danh sách sang Qatar, HLV Shin Tae Yong triệu tập 4 cầu thủ nhập tịch đồng thời là tuyển thủ quốc gia, bao gồm Nathan Tjoe-A-On (Heerenveen, Hà Lan) Ivar Jenner (Jong Utrecht, Hà Lan), Rafael Struick (ADO Den Haag, Hà Lan) và Justin Hubner (Cerezo Osaka, Nhật Bản). Ngoài 4 cái tên vừa nêu, danh sách U23 Indonesia còn có 10 cái tên khác là tuyển thủ quốc gia, nổi bật như Marselino hay Pratama Arhan. Vì vậy, đội hình Garuda không chỉ đảm bảo về chất lượng mà còn vượt trội nhiều đối thủ về kinh nghiệm trận mạc.

Kinh nghiệm trận mạc cũng là

U23 Uzbekistan (9) vượt trội về kinh nghiệm trận mạc nhờ thường xuyên thi đấu tại giải VĐQG trong màu áo FK Olympic

ưu thế lớn của U23 Uzbekistan nhưng công thức lại rất khác. Trong quá khứ, quốc gia Trung Á này được biết đến là nền bóng đá đầy tiềm năng, sản sinh ra những cầu thủ dẻo dai, giàu kỹ thuật lại còn sở hữu thể trạng như người châu Âu. Tuy nhiên, bóng đá Uzbekistan nhiều năm liền chỉ ở dạng tiềm năng vì thiếu nguồn lực đầu tư. Bằng chứng là các cấp đội tuyển trẻ nước này gặt hái vô vàn thành công nhưng ĐTQG chưa từng dự World Cup hay đăng quang Asian Cup, thậm chí nhiều lần nhận thất bại cay đắng ngay trước ngưỡng cửa vinh quang.

Tại vòng loại World Cup 2022, Uzbekistan thất bại 2-3 trong thế dẫn 2-1 đến phút 85 trước Saudi Arabia. Chính trận thua này đã đánh sập cơ hội góp mặt tại ngày hội bóng đá lớn nhất hành tinh của đội bóng Trung Á. 5 năm sau, đội trẻ Uzbekistan gặp lại Saudi Arabia, vốn là đương kim vô địch, tại tứ kết U23 châu Á 2024. Các cầu thủ áo trắng thể hiện bản lĩnh vượt trội, thi đấu điềm tĩnh và hiệu quả để biến gã khổng lồ Tây Á trở thành cựu vương với tỉ số 2-0.

Thành quả ấy một phần đến từ nỗ lực nâng cao trình độ và kinh nghiệm cho các tài năng trẻ của Liên đoàn bóng đá Uzbekistan (UFO). Cụ thể, từ năm 2021, UFO cho thành lập đội FK Olympic, quy tụ những tài năng trẻ sáng giá nhất của quốc gia Trung Á này, để thi đấu tại giải VĐQG. Đa số thành viên CLB này chính là tuyển thủ U23 hiện tại. ■

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông
● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798
● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam
GIÁ: 5.000đ

Cuộc thi "Hoa hậu AI" đầu tiên trên thế giới

● THÁI AN

Đúng như tên gọi, thí sinh tham dự cuộc thi Hoa hậu AI phải được sáng tạo bằng công nghệ AI. Cuộc thi sẽ chọn ra một hoa hậu và hai á hậu với tổng trị giá giải thưởng lên tới 20.000 USD.

Aitana Lopez, một người ảo nổi tiếng do AI tạo ra và là giám khảo Miss AI Ảnh: AITANA LOPEZ/INSTAGRAM

Miss AI được tổ chức World AI Creator Awards (WAICA) và nền tảng nhà sáng tạo Fanvue của Anh phát động. Đây là giải thưởng toàn cầu dành cho những người sáng tạo AI trên thế giới. Họ có thể gửi hình ảnh thí sinh AI để có cơ hội giành vương miện. Nhà tổ chức cuộc thi cũng cho biết: "Thí sinh phải được tạo bằng AI 100% và không đưa ra bất kỳ hạn chế nào đối với các công cụ được phép sử dụng. Hoa hậu AI chào đón các sáng tạo được tạo ra từ bất kỳ công cụ nào, cho dù đó là DeepAI, Midjourney hay công cụ của riêng bạn".

Các thí sinh sẽ được đánh giá dựa trên vẻ đẹp, công nghệ và sức ảnh hưởng, để có cơ hội giành được vương miện cao nhất. "Sức ảnh hưởng xã hội của người đẹp AI sẽ được đánh giá dựa trên số lượng tương tác của họ với người hâm mộ, tốc độ yêu thích của khán giả và việc họ sử dụng các nền tảng khác như Instagram", nhà tổ chức cuộc thi tuyên bố.

Giải thưởng cao nhất dành cho người chiến thắng Miss AI là 5.000 USD tiền mặt cùng với quyền truy cập chương trình hỗ trợ của Imagine Education trị giá 3.000 USD và gói truyền thông trị giá hơn 5.000 USD. Các thí sinh đoạt giải Á hậu 1 và 2 cũng sẽ nhận từ 2.000 USD cùng các gói hỗ trợ đi kèm.

Ban giám khảo của cuộc thi gồm chuyên gia tiếp thị Andrew Bloch, cựu giám khảo hoa hậu quốc tế Sally-Ann Fawcett, hai người mẫu AI có tầm ảnh hưởng bậc nhất hiện nay là siêu mẫu Aitana Lopez và Emily Pellegrini. Ban tổ chức cuộc thi cho biết, họ dự kiến sẽ nhận được hàng nghìn bài dự thi. Danh sách sau đó sẽ được rút gọn còn 10 bài dự thi để vào ngày 5.10, có 3 thí sinh xuất sắc nhất sẽ được công bố. Việc "định đoạt" danh hiệu hoa hậu sẽ được diễn ra trong một lễ trao giải trực tuyến.

Cuộc thi là một phần của chuỗi các Giải thưởng Nhà sáng tạo AI thế giới (WAICA). Hoa hậu AI là cuộc thi khai mạc của chương trình, với các cuộc thi sau đó tập trung vào thời trang, sự đa dạng (diversity) và các "quý ông" được tạo ra bằng máy móc.

Một trong những lý do tổ chức cuộc thi này là do hiện nay, những AI có tầm ảnh hưởng (AI influencer) ngày càng thu hút sự chú ý và đạt được mức lợi nhuận ngày càng cao. Một trong hai giám khảo AI của cuộc thi, người mẫu ảo tóc hồng Aitana Lopez, có lý lịch rất đáng chú ý. Cô là "đứa con tinh thần" của hãng truyền thông *The Clueless* (Tây Ban Nha). Cô đã nổi tiếng ngay khi vừa xuất hiện và hiện tại, người mẫu này đang mang lại 11.000 USD mỗi tháng nhờ xuất hiện trên các nền tảng mạng xã hội, cũng như làm gương mặt đại diện cho Big - công ty thực phẩm chức năng và sản phẩm bổ sung trong tập luyện thể thao. Một điều khiến Aitana trở nên khác biệt so với những người mẫu AI khác là vẻ ngoài rất giống người thật. Phía *The Clueless* đã nỗ lực bổ sung khuyết điểm về diện mạo cho Aitana bằng cách thêm những nếp nhăn hay làn da không quá mịn màng.

Tương tự, giám khảo AI thứ hai của cuộc thi, người mẫu ảo gốc Italia Emily Pellegrini trở thành tâm điểm của cộng đồng mạng nhờ vào nhan sắc và lối sống sang trọng mà cô chia sẻ trên Instagram, với hơn 200.000 người theo dõi. Thân hình chuẩn đầy quyến rũ, đôi mắt nâu và mái tóc màu hạt dẻ, mỗi bài đăng của người đẹp AI này thu hút hàng ngàn lượt tương tác. Được biết, người sáng tạo ra mẫu ảo này đã kiếm được gần 10.000 USD chỉ sau 6 tuần đăng tải trên nền tảng sáng tạo nội dung Fanvue.

Các cuộc thi hoa hậu luôn nhận được nhiều tranh cãi bởi một số người cho rằng các cuộc thi này cổ vũ các tiêu chuẩn sắc đẹp phi thực tế. Vì vậy, Hoa hậu AI cũng đang là tâm điểm chú ý, khi hầu hết những AI có tầm ảnh hưởng tiếp tục củng cố những quan điểm hạn hẹp về ngoại hình nữ giới. Chẳng hạn, cả hai giám khảo AI của cuộc thi đều là những phụ nữ trẻ với làn da mịn màng, gò má cao, môi đầy, ngực nở và vóc dáng thể hình hoàn hảo.

Tuy nhiên, người phát ngôn của WAICA khẳng định, cuộc thi Hoa hậu AI có mục tiêu tôn vinh nghệ thuật hơn là củng cố các tiêu chuẩn sắc đẹp hiện có. Người phát ngôn của tổ chức trả lời: "Đây không phải là về vẻ đẹp theo nghĩa khuôn mẫu. Đây là về việc tôn vinh tài năng sáng tạo nghệ thuật và vẻ đẹp của tác phẩm của những người sáng tạo".

Giống như các cuộc thi hoa hậu truyền thống, các thí sinh AI sẽ được yêu cầu trả lời câu hỏi: "Nếu bạn có một điều ước để làm cho thế giới trở nên tốt đẹp hơn, bạn sẽ ước gì?". Và bởi các thí sinh Hoa hậu AI chỉ tồn tại trong thế giới máy tính, câu trả lời của họ sẽ không đến từ kinh nghiệm cá nhân mà từ những lệnh bằng văn bản.

Will Monange, đồng sáng lập Fanvue cho biết: "Hiện tại, lĩnh vực kinh tế sáng tạo là một thị trường vô cùng thú vị. "Miss AI" chỉ là một giải thưởng trong chương trình, và chúng tôi có chung tầm nhìn biến WAICA thành giải Oscar của lĩnh vực sáng tạo AI". ■

CÂU CHUYỆN VĂN HÓA

Mỗi kiều bào là một sứ giả văn hóa

● TÙNG QUANG

Tại Lễ phát động Ngày tôn vinh tiếng Việt và Cuộc thi tìm kiếm Sứ giả tiếng Việt ở nước ngoài năm 2024 do Tổng lãnh sự quán Việt Nam tại Osaka (Nhật Bản) tổ chức theo hình thức trực tiếp và trực tuyến vào ngày 27.4 vừa qua, Thứ trưởng Bộ Ngoại giao, Chủ nhiệm Ủy ban Nhà nước về người Việt Nam ở nước ngoài Lê Thị Thu Hằng nhấn mạnh: Tôn vinh tiếng Việt thể hiện hồn cốt của dân tộc, mang giá trị nhân văn truyền thống, góp phần nâng cao tinh thần tự hào, tự tôn dân tộc trong cộng đồng, để mỗi cá nhân người Việt Nam ở nước ngoài trở thành "sứ giả" văn hóa.

Sau gần một năm triển khai, Đề án Ngày tôn vinh tiếng Việt trong cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài giai đoạn 2023-2030 đã nhận được sự hưởng ứng từ các Ban, Bộ, ngành, địa phương, các tổ chức chính trị - xã hội, các cơ quan thông tấn báo chí, đặc biệt là các hội đoàn, cá nhân người Việt Nam ở nước ngoài. Các hoạt động, sự kiện tôn vinh tiếng Việt với nhiều hình thức đa dạng, nội dung phong phú đã được tổ chức rộng khắp trong và ngoài nước, được cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài hưởng ứng và ủng hộ nhiệt tình.

Tiếng Việt là ngôn ngữ cội nguồn gắn kết trẻ em với quê hương. Thế nhưng theo một cuộc điều tra của Trường yêu tiếng Việt - Brisbane ở Australia từ hơn 30 quốc gia khác nhau cho thấy, chỉ có 21,2% học sinh là thường xuyên nói tiếng Việt ở nhà; có đến 65,5% học sinh đăng ký học tại Trường yêu tiếng Việt nói rằng các em hoàn toàn không biết đọc và viết tiếng Việt. Số lượng các em đọc viết tốt tiếng Việt chỉ chiếm 3,8%, trong khi các em biết đọc và biết viết chưa thành thạo là 30,7%.

Một kết quả đáng lo. Khó có thể thực hiện lời dạy của Bác "Yêu Tổ quốc, yêu đồng bào" một cách vẹn toàn khi thế hệ trẻ sinh ra và lớn lên ở nước ngoài không biết tiếng Việt, vì thế cũng khó có thể hiểu sâu lịch sử và văn hóa nước nhà.

Chẳng thế mà trước đây cụ Phạm Quỳnh từng nói: "Truyện Kiều còn, tiếng ta còn; tiếng ta còn, nước ta còn...". Để tiếng ta không chỉ còn mà còn lan tỏa khắp năm châu, bốn biển; để giúp gắn kết trẻ em Việt Nam với di sản văn hóa và nguồn cội; thắt chặt sợi dây kết nối bà con người Việt Nam ở nước ngoài với nhân dân trong nước, thực hiện chính sách đại đoàn kết dân tộc, đóng góp vào sức mạnh, nguồn lực nội sinh quan trọng của đất nước thì những hoạt động như Ngày tôn vinh tiếng Việt và Cuộc thi tìm kiếm Sứ giả tiếng Việt ở nước ngoài cần được lưu tâm và phát huy hơn nữa. ■

Du khách bị mắc kẹt vì hãng hàng không đình chỉ dịch vụ

Du khách trên khắp đất nước Australia đang bị mắc kẹt và cố gắng tìm cách quay về nhà sau khi hãng hàng không giá rẻ Bonza bất ngờ đưa ra thông báo tạm thời đình chỉ dịch vụ.

Theo CNN, hãng hàng không Bonza hiện đang gặp khó khăn về tài chính. Giám đốc điều hành Bonza Tim Jordan gửi lời xin lỗi đến toàn bộ khách hàng bị ảnh hưởng. Bộ trưởng Bộ Giao thông Australia, bà Catherine King cho biết đã có cuộc làm việc với đại diện của Bonza, kêu gọi họ cung cấp đầy đủ thông tin tới hành khách, đồng thời Bộ Giao thông cũng đưa ra các phương án hỗ trợ những du khách bị mắc kẹt.

N.P.M